МЕХАНИЗАТОРЛАР МУСОБАҚАСИНИ ҚИЗИТАЙЛИК

Бутун дунё пролетарлари, бирлашингиз!

СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети, Ўзбекистон ССР Олий Совети ва Министрлар Советининг органи

ГАЗЕТА 1918 ЙИЛ 21 ИЮНДАН ЧИҚА БОШЛАГАН

16 сентябрь 1972 йил, шанба ◆ № 218 (15.389). ◆ Баҳоси 2 тийин.

*

Задарё районидаги «Гулбоғ» совхози механизаторлари етиштирилган ҳосилнинг 96 процентини «зангори кемалар» билан териб олиш учун барча имкониятларини ишга солмоқдалар. Илғор механизаторлар 200-250 тоннадан «оқ олтин» териб бериш мажбуриятини олганлар. Улар ўз сўзларининг устидан чиқиш учун ҳар бири кунига 6-7 тоннадан дурдонани агрегат бункеридан хирмонга тўкмоқда. Суратда: терилган пахта бункердан прицепга бўшатиляпти.

Е. Корниенко фотоси. (ЎзТАГ).

*

Ленин орденли «Ўзбекистон ССР беш йиллиги» совхози пахта териш машиналари механизаторларининг техникадан юксак унум билан фойдаланиш учун социалистик мусобақани авж олдириш ҳақидаги ташаббусини кенг ёйилик.

ФАН-ТЕХНИКА ТАРАҚҚИЁТИ ТЎҒРИСИДА ҒАМХЎРЛИК

Бир йил мобайнида юзта поток ва автоматлаштирилган линия ишга туширилди. Икки мингга яқин ускуна модернизация қилинди. 160 хил янги машина, прибор ва аппарат, қарийб минг хилга яқин халқ истеъмол моллари ишлаб чиқариш ўзлаштирилди. Бир ярим йил ичида ўн бир мингта рационализаторлик таклифи ишлаб чиқаришга жорий қилинди. Бу эса 32 миллион сўм маблағни тежаб қолиш имконини беради.

Тошкент меҳнаткашлари бунёдкорлик ишларининг ана шу кенг кўламларидан далолат берувчи маълумотлар шаҳар партия-хўжалик активининг 15 сентябрда бўлиб ўтган йиғилишида келтирилди. Йиғилишда КПСС XXIV съезди қарорлари асосида шаҳар саноати ва қурилишида фан-техника тараққиётини жадаллаштириш ва ишлаб чиқариш самарадорлигини ошириш тадбирлари тўғрисидаги масала муҳокама этилди. Шаҳар партия комитетининг биринчи секретари С. Р. Расулов доклад қилди.

Йиғилиш қатнашчилари қўлга киритилган ютуқларни таъкидлаш билан бирга шаҳарда фан-техника тараққиётини ташкил этиш соҳасида мавжуд жиддий камчиликларни ҳам кўрсатиб ўтдилар. Бу камчиликларни тезроқ бартараф этишга, саноат ва қурилишга партия раҳбарлиги савиясини янада оширишга, СССР ташкил этилганлигининг 50 йиллиги шарафига олинган мажбуриятларни муваффақиятли бажаришга қаратилган амалий таклифлар киритилди.

Йиғилишда Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг секретари И. Г. Анисимкин нутқ сўзлади.

Муҳокама қилинган масала юзасидан тегишли қарор қабул қилинди.

Йиғилишда Тошкент область партия комитетининг биринчи секретари М. М. Мусахонов, Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети бюроси аъзолигига кандидат Г. М. Орлов, республика Министрлар Совети Раисининг ўринбосари А. Р. Хўжаев иштирок этдилар.

(ЎзТАГ).

ШАВКАТЛИ МЕҲНАТ УЧУН МУКОФОТЛАР

15 сентябрь куни Ўзбекистон ССР Олий Советининг Президиумига пешқадам қурувчилар, селекционерлар, республика халқ хўжалиги ва маданиятининг турли тармоқларида ишловчи ходимлар келишди. Уларга тантанали вазиятда юксак мукофотлар — Ўзбекистон ССРнинг Фахрий унвонлари тўғрисидаги ёрлиқлар ҳамда кўкракка тақиб юриладиган тегишли нишонлар, Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг фахрий ёрлиқлари топширилди. Бир группа ходимлар «Ёнғиндаги жасорати учун» медалларини олишга сазовор бўлишган.

Мукофотларни Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиуми раисининг ўринбосари А. С. Абдалин топширди. У алоҳида ибрат кўрсатган ўртоқларни қизғин табриклаб уларга ишларида, СССР ташкил этилганлигининг 50 йиллигини муносиб кутиб олишда янги муваффақиятлар тилади.

(ЎзТАГ).

МАРРА ЭГАЛЛАНДИ

ҚАШҚАДАРЁ ОБЛАСТЬ, КИТОБ РАЙОНИДАГИ «ШАҲРИСАБЗ» СОВХОЗИ РЕСПУБЛИКАДА БИРИНЧИ БЎЛИБ ЙИЛЛИК ПАХТА ТАЙЁРЛАШ ПЛАНИНИ БАЖАРДИ. ПЛАН 10 ИШ КУНИДА АДО ЭТИЛДИ. ЯНА 750 ТОННА ПАХТА ТАЙЁРЛАШ ҲАҚИДА ҚЎШИМЧА МАЖБУРИЯТ ОЛИНДИ. БИР МАВСУМДА 2,5 ЙИЛЛИК ПЛАН МИҚДОРИДА «ОҚ ОЛТИН» ТОПШИРИЛАДИ. КУНЛИК ЎСИШ 7-8 ПРОЦЕНТНИ ТАШКИЛ ЭТЯПТИ.

КПСС XXIV съезди қарорларида белгиланган улкан вазифаларни шараф билан бажаришга муносиб ҳисса қўшиш учун курашаётган совхозимиз пахтакорлари республикада биринчи бўлиб ғалаба рапортига имзо чекдилар. Давлат пахта тайёрлаш плани 10 иш кунида бажарилди.

Совхозимиз пахтакорлари кўп қийинчиликларга дуч келдилар. Баҳор кеч бошланди, кўп ёғингарчилик бўлди. Анчагина майдонга қайта чигит экишга тўғри келди. Ёз фаслида сув танқислигига учрадик. Колхозчи деҳқонларимиз астойдил меҳнат қилиб, бу қийинчиликларни енгдилар ва ҳамма майдонларда пахтадан юқори ҳосил етиштирдилар. Бугун ҳалол меҳнатимизнинг мевасини кўриб турибмиз. Пахта тайёрлаш планини бажардик, эл-юрт олдида юзимиз ёруғ бўлди. Бундай муваффақиятга эришишда давлатимиз бераётган жуда катта моддий-техника ёрдами ҳал қилувчи роль ўйнади.

Пахта йиғим-теримини ташкилий жиҳатдан уюшқоқлик билан бошладик. Ҳар бир бригадага ички имкониятларини ҳисобга олган ҳолда графиклар берилди, унинг ижроси мунтазам текшириб борилди. Терим илғорлари рағбатлантириб турилди. Айни кезда нормани бажармаётган теримчиларга талабчанлик кучайтирилди. Шуниси қувончлики, совхозимиз пахта тайёрлаш планини бажарган куни ҳамма бригадалар ўз олдига қўйилган вазифани уддаладилар.

Теримни қисқа фурсатда тез ва соз ўтказиш маъмурият ҳамда партия ташкилотининг диққат марказида турди. Коммунистлар йиғим-теримда илғорлик ролини ўйнадилар. Пешқадам теримчиларнинг иш методи пропаганда ва агитациянинг энг таъсирчан форма ҳамда методлари орқали оммалаштириб борилди, кеча бир киши ёки бир группа кишилар эришган муваффақият бугун умумхалқ ҳаракатига айлантирилди. Теримчиларнинг унумли ишлашлари учун ҳамма шароитлар яратиб берилди. Дала меҳнатчилари мунтазам иссиқ овқат, чой, мевалар билан таъминлаб борилди. Кўп болали оналар ҳақида алоҳида ғамхўрлик қилинди.

Натижада кунлик суръат мунтасил кўтарилиб борди. Айрим кунлари йиллик планнинг 8-10 проценти миқдорида пахта тайёрланди. Коммунист Чоршанби Нарзиқулов бошчилик қилаётган бригада аъзолари 125 гектар майдондан 152 тонна дурдона териб олдилар. Улар яна 152 тонна пахта тайёрлаш ҳақида қўшимча мажбурият олишди. Коммунист Майрам Бегимова бошчилик қилаётган бригада аъзолари ҳам қисқа фурсатда йиллик планни бажариб, яна 75 тонна пахта армуғон этишга сўз бердилар. Болта Қодиров, Юсуф Шодиёров, Ваҳоб Шоймардонов ўртоқлар бошчилик қилаётган бригадаларда ҳам йиғим-терим тезкорлик билан ўтказилиб, планлар ошириб адо этилди. Шуниси қувончлики, биз давлат планини фақат биринчи сорт пахта топшириш ҳисобига бажардик.

Теримчиларимиз ҳар йилгидан ҳам ғайрат кўрсатиб меҳнат қилганликларини алоҳида таъкидлаб ўтмоқчимиз. Бу йил кўп минг килограммчи теримчилар сони ўтган йилдагидан анча кўпайди. Зулфия Тошпўлатова, Майрам Худоярова, Анор Муҳаммадиева, Меҳринисо Ҳамроева каби ўнлаб теримчиларимиз мавсумда 8-10 тоннадан пахта териб бериш мажбуриятини олган эдилар. Улар СССРнинг 50 йиллиги шарафига бошланган социалистик мусобақага қўшилиб, ҳар куни хирмонга 250-300 килограммдан пахта топширдилар. Мавсум бошидан буён эса 3-4 тоннадан дурдона тердилар. Гарчанд, совхозимиз йиллик планни бажарган бўлса-да, ҳали далаларимизда ҳосил кўп. Шунинг учун ҳам теримчиларимиз бир ғайратга ўн ғайрат қўшиб ишламоқдалар, суръатни кун сайин оширмоқдалар. Ҳозир кўп килограммчи теримчилар сони мавсум бошидагига қараганда икки баравар ошиб кетди.

1972 йил — юбилей йили, барча касб эгалари учун катта синов йилидир. Бу синовдан муваффақиятли ўтиш, пахтакорлик номини шарафлаш совхозимиз коллективининг муқаддас бурчига айланди. План бажарилди. Лекин олдимизда ҳали улкан вазифалар турибди. Давлатга яна бир ярим план миқдорида «оқ олтин» етказиб беришга аҳд қилдик. Шу кунларда терим суръатини тобора кучайтиряпмиз. Ҳар бир бригада, теримчи ўз зиммасига конкрет топшириқ олди.

Терилган пахта тайёрлов пунктларига пешма-пеш етказиб беріляпти. Пахтанинг хирмон жойларда чўкиб қолишига йўл қўйилмаяпти. Нобудгарчиликка қарши қаттиқ кураш олиб бориляпти. Мақсадимиз давлат ёрдами, халқ меҳнати билан бунёдга келтирилган «оқ олтин»нинг бир граммини ҳам нобуд қилмасдан тез кунларда йиғиб-териб топширишдан иборатдир. Қалбида ўти, билагида кучи бор ҳар бир киши шундай ният билан яшаб, меҳнат қиляпти.

Она-Ватанга яна 750 тонна пахта етказиб бериш ҳақидаги мажбуриятимизни ҳам барвақт бажарамиз. Районимиз, областимиз, қолаверса, республикамиз бўйича пахта тайёрлаш планлари ва социалистик мажбуриятлар бажарилгандагина ўз бурчимизни ўтадик дея оламиз. Унгача йиғим-теримни жадал давом эттираверамиз.

Я. СУЛТОНОВ,
Китоб районидаги «Шаҳрисабз» совхозининг директори.

М. ПИРИМОВ,
партия комитетининг секретари.

ЙИЛЛИК ПЛАН — БИР КУНДА

МАШИНАЛАРНИНГ ЙИРИК ОТРЯДИ БИЛАН ПАХТА ТЕРИШ ШАРОФАТИ

ГУЛИСТОН, 15 сентябрь (**ЎзТАГ мухбири В. Дмитриев**). Мирзачўлдаги Қосим Раҳимов номли совхознинг Жамисар Музаффаров бошлиқ комплекс механизациялашган бригадасининг 72 гектарли пахтазори механизаторларнинг мароқли тажриба майдони бўлиб қолди. Чўлқуварлар шу майдонда йириклаштирилган машиналар отрядларининг пахта теримидаги юксак самарадорлигини исботладилар.

Бирданига 18 та терим агрегати бригада даласига чиқарилди. Ҳар бир механик-ҳайдовчига тўрт гектардан кўпроқ пахтазор ажратиб берилди. Агрегатнинг ҳаракат маршрутлари, пахта териш ва тележкаларга ағдариш графиги топширилди. Отряддаги учта звенонинг ҳар бирига пахтани тайёрлов пунктларига ташийдиган транспорт воситалари бириктилди. Запас қисмлар ва пайвандлаш аппарати билан таъминланган авторемонт устахонаси отряд ихтиёрига бериб қўйилди.

Кечқурун бригададаги ишга якун ясалди — далалардан 108 тонна «оқ олтин» териб олиниб, тайёрлаш пунктига юборилди. Йиллик план бажарилибди. Биринчи теримда гектар бошига 15 центнер юқори сифатли пахта олинди. Деҳқонларнинг ҳисобича, ҳар гектар ердан яна 16 центнер ва ундан ҳам кўпроқ пахта териб олиш мумкин. Яна ўн кундан кейин ғўзада қолган бошқа кўсаклар ҳам тўла-тўкис очилгач, йириклаштирилган отряд машиналарини яна жўякка солишга қарор берилди.

Зарбдор механизаторлар отряди Неъмат Холиқовнинг қўшни бригадаси пахтазорига ўтказилди. Бу ерда ҳам пландаги ҳосилни бир кунда териб олиб, давлатга 100 тоннадан ортиқ юқори сифатли пахта топшириш белгиланди.

Қосим Раҳимов номли совхоз Мирзачўлдаги энг ёш хўжаликларнинг бири. Бу ерда беш минг гектар пахтазор бор. Шунинг ярмисига бу йил биринчи марта чигит экилган. Мамлакат пахтакор республикалари партия-хўжалик активининг КПСС Марказий Комитети Бош секретари ўртоқ Л. И. Брежнев иштирокида ўтказилган йиғилиши қарорларига жавобан хўжалик меҳнатчилари юбилей йилида ўн минг тонна «оқ олтин» топширишга қарор бердилар. Шу ҳосилнинг деярли ҳаммасини механизаторлар машиналар ёрдамида териб беришади.

УЛКАН ХИРМОНГА

Ўзбекистон ССР областларида пахта тайёрлашнинг бориши тўғрисида 1972 йил 15 сентябрга бўлган МАЪЛУМОТ (Планга нисбатан процент ҳисобида)

Областлар	Бир кунда	Мавсум бошидан
Қашқадарё	2,43	16,60
Бухоро	1,23	10,39
Андижон	1,30	7,83
Сурхондарё	1,11	7,65
Фарғона	1,35	7,20
Сирдарё	0,64	3,25
Наманган	0,64	2,90
Тошкент	0,57	2,60
Хоразм	0,36	1,60
ҚҚ АССР	0,22	0,66
Самарқанд	0,24	0,49
Республика бўйича	0,91	5,47
Шу жумладан ингичка толали пахта		
Қашқадарё	1,51	8,32
Сурхондарё	1,03	8,29
Бухоро	1,57	8,12
Республика бўйича	1,29	8,76

ҚАРДОШЛИК РАМЗИ

ҚОЗОҒИСТОНДА ЎЗБЕК АДАБИЁТИ ВА САНЪАТИ ДЕКАДАСИНИНГ ТАНТАНАЛИ ЁПИЛИШИ

Ўзбек адабиёти ва санъати декадасининг ёпилишига бағишланган тантанали кечада дўстлик ва қардошликнинг мўъжизакор кучига бағишланган янги шеърлар, янги қўшиқлар янгради. Байрам кунлари дунёга келган бу қўшиқ ва шеърлар шу кечага алоҳида файз киритди. Сўнгги кечада декада эмблемаси Қозоғистон пойтахтининг энг муҳташам янги саройларидан бири — В. И. Ленин номли сарой пештоқида порлай бошлади. Унинг томоша зали уч мингдан ортиқ олмаоталик билан лиқ тўлди. Ўзбек санъати билан яна бир бор учрашиш, унинг вакилларига ташаккур айтиш учун бу тантанада ҳозир бўлишни истаган кишиларнинг ҳаммаси бу залга кира олмади.

Таниқли ўзбек ва қозоқ адабиёт ва маданият арбоблари президиумга чиқиб ўтирадилар.

Президиум столи ёнида КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзоси, Қозоғистон Компартияси Марказий Комитетининг биринчи секретари Д. А. Кунаев, Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг секретари О. У. Салимов, Қозоғистон ССР Министрлар Советининг Раиси Б. А. Ашимов, Қозоғистон Компартияси Марказий Комитетининг секретари С. Н. Имашев, Ўзбекистон ССР Министрлар Совети Раисининг ўринбосари Р. Ҳ. Абдуллаева, Қозоғистон ССР Министрлар Совети Раисининг ўринбосари К. Б. Билолов ўтирибдилар.

Қозоғистон Компартияси Марказий Комитетининг секретари С. Н. Имашев тантанали йиғилишни очади. У бундай деди: пойтахт меҳнаткашларининг вакиллари, Совет Қозоғистонининг маданият арбоблари бугун мана шу саройни тўлдириб турибдилар. Улар жонажон Коммунистик партия раҳбарлигида, совет халқларининг ягона ва бузилмас оиласида ўз экономикаси ва маданиятини ривожлантиришда чинакам улкан парвоз қилган қардош ўзбек халқининг адабиёти ва санъатига ўз ҳурмат-эҳтиромларини изҳор этгали бу ерга келишган.

Меҳнатсевар ва истеъдодли ўзбек халқининг намояндалари, ўзбек адабиёти ва санъати декадасининг иштирокчилари бутун республикамиз бўйлаб сафар қилиб чиқдилар.

Биз бугун СССР халқлари бузилмас дўстлигининг, КПСС ленинча миллий сиёсати тантанасининг чинакам намойишига айланиб кетган, кишини ҳаяжонлантирувчи воқеаларни зўр шоду-хуррамлик, чуқур мамнуният ҳисси билан якунламоқдамиз. Ўзбек совет маданияти арбобларининг ишчилар ва колхозчилар, зиёлилар, ўқувчи ёшлар билан кўпдан-кўп учрашувлари қардош халқнинг улкан, ўзига хос, ранг-баранг жанрли адабиёти, ажойиб, бадиий жиҳатдан юксак санъати билан чуқурроқ танишиш имкониятини берди.

Қозоғистоннинг бепоён ерларида, унинг театр ва концерт залларида, саройлари ва клубларида, заводларининг цехлари ва қурилиш майдонларида ўзбекларнинг кўнгилга хуш келадиган тароналари ва қўшиқлари ўн кун мобайнида янграб турди. Ўзбек адабиёти ва санъати декадасига бағишланган кўпдан-кўп учрашувлар бўлиб ўтди. Шу кунларда ўзбек санъат усталарининг концертларида қарийб юз минг киши иштирок этди.

Қозоғистон меҳнаткашлари ўзбек халқининг санъаткорлик истеъдодига юксак баҳо берадилар. Ўзбек халқи асрлар мобайнида Регистон ранг-баранг кошинларининг ва Гўри Амирнинг сира такрорланмас нафис кошинларининг сирини асрлар давомида сақлаб келди. Лекин Қозоғистон меҳнаткашлари бугунги Совет Ўзбекистонининг эришган муваффақиятларидан, унинг экономикаси ва маданияти равнақ топаётганлигидан янада кўпроқ қувонадилар, пўлат эритаётган, боғларни яшнатаётган, «оқ олтин»дан тоғлар ясаётган, кишини мафтун этадиган музика, ажойиб рақслар, шодиёна қўшиқлар яратаётган ажойиб кишилари билан чин юракдан фахрланадилар.

Ўзбек адабиёти ва санъатининг Қозоғистондаги декадаси республикаларимизнинг сиёсий ва маданий ҳаётида муҳим воқеа бўлди, шонли ғалаба ва зафарлар йўлидан қўлни-қўлга бериб бораётган халқлар дўстлигини янада мустаҳкамлашда тағин бир ёрқин саҳифа бўлди. Қардош маданиятлар байрами КПСС XXIV съезди белгилаб берган улуғ режаларни амалга ошириш учун бутун мамлакат илҳом билан меҳнат қилаётган бир пайтда, ягона қудратли социалистик Ватанимиз — ССР Иттифоқи ташкил этилганлигининг шонли эллик йиллигига тайёргарлик кўраётган бир пайтда ўтаётганлигининг рамзий маъноси бор.

Ўтган декада биродарлигимиз мустаҳкамланаётганлигини, Совет Иттифоқи Коммунистик партияси, унинг ленинчи Марказий Комитети бирлаштириб, олға бошлаб бораётган мамлакатимиз халқлари миллатлари ва элатларининг бир-бирига яқинлашув жараёни ривожланиб бораётганлигини тағин бир карра тасдиқлади.

Партиямиз Марказий Комитети Бош секретари Леонид Ильич Брежневнинг мамлакатимиз халқларининг дўстлиги ва бирлиги бамисоли олмосдек мустаҳкамдир деган сўзлари ҳаммамизнинг қалбимиздадир. Серқирра олмос ранг-баранг товлангани сингари, халқимизнинг бирлиги ҳам уни ташкил этган миллатларнинг ўзига хослиги билан жилваланиб туради, бу миллатларнинг ҳар бири бой, тўла ҳуқуқли, эркин ва бахтиёр ҳаёт кечирмоқда.

Қозоқ халқи, Совет Қозоғистонининг меҳнаткашлари ишлаб чиқарувчи кучларни ва маданиятни ривожлантиришда улкан муваффақиятларни қўлга киритдилар. Ўзбек, қозоқ халқлари ва бошқа қардош халқлар эришган жамики муваффақиятлар КПСС Марказий Комитети, унинг сиёсий бюроси қилаётган доимий, оталарча меҳрибонликнинг натижаси, улуғ рус халқи кўрсатаётган беғараз ёрдамнинг, бутун совет халқи умумий куч-ғайратининг натижасидир.

КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари ўртоқ Л. И. Брежнев республикамизда бўлган вақтда берган маслаҳатлари ва йўл-йўриқларидан, КПСС Марказий Комитети билан Совет ҳукумати кўрсатаётган жуда катта амалий ёрдамдан илҳомланган Қозоғистон меҳнаткашлари СССР ташкил этилганлигининг 50 йиллиги шарафига ўз зиммаларига олган юксак мажбуриятларни муваффақиятли бажариш учун қўлларидан келган ҳамма ишни қиладилар.

Ўртоқ Имашев ўз нутқининг охирида қардош ўзбек халқига, Совет Ўзбекистонининг барча меҳнаткашларига самимий салом топширишни ва КПСС XXIV съезди тарихий қарорларини, тўққизинчи беш йилликнинг улуғвор вазифаларини амалга оширишда муваффақият қозонишларини тилаб билдирилган самимий истакларни топширишни илтимос қилади.

(Давоми учинчи бетда).

РАСМИЙ ХАБАРЛАР

А. Н. КОСИГИН АРМАНД ХАММЕР БИЛАН СУҲБАТЛАШДИ

СССР Министрлар Советининг Раиси А. Н. Косигин Американинг таниқли саноатчиси «Оксидентал петролеум корпорейшн» директорлари кенгашининг раиси Арманд Хаммерни 14 сентябрда Кремлда қабул қилди. У Совет Россияси билан ҳамкорлик қила бошлаган Американинг дастлабки корхона эгаларидан бири бўлиб, 1921 йилда В. И. Ленин билан учрашган эди. А. Хаммер СССРнинг бир қанча ташкилотлари билан амалий музокаралар ўтказиш учун Совет Иттифоқига келди.

Қабул чоғида бўлиб ўтган суҳбат экономика ва фаннинг бир қанча соҳаларида Совет—Америка иқтисодий алоқаларини кенг кўламда ривожлантириш имкониятига тааллуқли бўлди. А. Хаммер тилга олинган масалалар юзасидан бир қанча конкрет мулоҳазаларини айтди ҳамда Совет Иттифоқида бўлганлиги тўғрисидаги таассуротларини айтиб берди. Суҳбат дўстона вазиятда ўтди.

ИРОҚ РЕСПУБЛИКАСИ ПРЕЗИДЕНТИ ШАРАФИГА ЗИЁФАТ

Араб Социалистик Уйғониш партияси (БААС) регионал раҳбарлигининг Бош секретари, Революцион қўмондонлик Кенгашининг Раиси, Ироқ Республикаси Президенти Аҳмад Ҳасан ал-Бакр шарафига 14 сентябрда Катта Кремль саройида КПСС Марказий Комитети, СССР Олий Совети Президиуми ва СССР ҳукумати номидан зиёфат берилди.

Зиёфатда СССРга қилган сафарида олий меҳмонга ҳамроҳ бўлиб келган расмий кишилар ҳам ҳозир бўлдилар.

Зиёфатда совет томонидан Л. И. Брежнев, Н. В. Подгорний, А. Н. Косигин, В. В. Гришин, Ф. Д. Кулаков, Д. С. Полянский, А. Н. Шелепин, Ю. В. Андропов ўртоқлар ва бошқа расмий кишилар иштирок этдилар.

Самимий, дўстона вазиятда ўтган зиёфат вақтида Н. В. Подгорний ва Аҳмад Ҳасан ал-Бакр нутқ сўзладилар.

(ТАСС).

Г. КИССИНЖЕР ЖЎНАБ КЕТДИ

АҚШ президентининг миллий хавфсизлик масалалари билан шуғулланувчи ёрдамчиси Генри Киссинжер 14 сентябрда Москвадан жўнаб кетди. Г. Киссинжерга ҳамроҳ бўлиб келган АҚШ савдо министрининг ўринбосари Жеймс Линн, Оқ уй аппаратининг масъул ходимлари ҳам у билан бирга жўнаб кетишди. (ТАСС).

ЎЗБЕКИСТОН МЕҲМОНЛАРИ

Сомали Демократик Республикаси Олий судининг раиси Аҳмад Шермуҳаммад бошчилигида Сомали юстиция органлари раҳбар ходимларининг делегацияси Тошкентга келди. Меҳмонларга СССР юстиция министрининг ўринбосари Н. А. Осетров ҳамроҳлик қилмоқда.

15 сентябрда делегацияни Ўзбекистон ССР юстиция министри М. С. Восиқова қабул қилди.

Сомали юстиция органларининг раҳбар ходимлари Ўзбекистон бўйлаб сафар қиладилар, республика турли маъмурий органларининг фаолияти билан танишадилар. (ЎзТАГ).

МУҲИМ ИШ

партия турмуши

КПСС Марказий Комитети май Пленуми партия ҳужжатларини алмаштириш ва бу ишни ўтказиш билан боғлиқ бўлган вазифаларни муҳокама этиб, қарор қабул қилди. Партия ҳужжатларининг алмаштирилиши ҳар бир партия ташкилоти КПСС XXIV съезди қарорларини қандай амалга ошираётганлигининг ўзига хос кўриги, қаттиқ ва талабчан текшируви бўлади. Бу юмуш билан боғлиқ ташкилий-сиёсий ишларнинг умумпартиявий моҳияти, даставвал коммунистларнинг активлигини оширишдан, коммунизм қурилишида уларнинг авангардлик ролини, ташаббусини янада кучайтиришдан иборатдир.

Партия ҳужжатлари алмаштирилиши муносабати билан бу муҳим сиёсий-ташкилий кампанияга тайёргарлик ишлари қандай бораётганлиги ҳақида мухбиримиз А. Халилов Сурхондарё область партия комитети ташкилий-партиявий ишлар бўлимининг мудири А. Остонақулов билан суҳбатлашди. Қуйида ана шу суҳбат эътиборингизга ҳавола қилинади.

— Партия ҳужжатларини алмаштириш муҳим ташкилий-сиёсий тадбир. Бу ишга тайёргарлик ва уни ўтказиш юзасидан область партия ташкилотлари қандай тадбирларни белгилади ва уларни қай тахлитда амалга оширмоқда!

— КПСС Марказий Комитети май Пленумининг партия ҳужжатларини алмаштириш тўғрисидаги ва шу масала юзасидан Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети VII Пленуми қарорларининг партиямиз обрў-эътиборини янада ошириш, партия сафларини тағин ҳам мустаҳкамлаш, партия ички ҳаётини активлаштириш, омма орасидаги ғоявий-тарбиявий ва ташкилотчилик ишлари савиясини ошириш, раҳбарлик методларини тағин ҳам такомиллаштиришдаги аҳамияти бениҳоя катта.

Область партия Комитетининг пленумида ана шу ишни юксак савияда ўтказиш мақсадида конкрет тадбирлар белгиланган эди. Шаҳар ва район партия комитетларининг партия ҳужжатларини алмаштиришга бағишланган пленумлари, бошланғич партия ташкилотлари йиғилишлари бўлиб ўтди. Уларда тегишли тадбирлар белгиланиб амалга оширилмоқда. Пленумларда область партия комитетининг бюро аъзолари, бошланғич партия ташкилотларининг йиғилишларида эса область, шаҳар ва район партия комитетларининг аъзолари иштирок этдилар. Бошланғич партия ташкилотларидаги йиғилишларда коммунистларнинг КПСС Устави талабларига қандай амал қилаётганликлари тўғрисидаги ҳисоботларини мунтазам эшитиб бориш, партия йиғилишларини юксак савияда ўтказиш ва уни тайёрлашда коммунистларнинг активлигини таъминлаш масалаларига алоҳида эътибор берилди.

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети II Пленуми қарорлари асосида бошланғич партия ташкилотларини ишлаб чиқаришга раҳбарлик савиясини янада кўтариш партия йиғилишларининг диққат марказида бўлди. Коммунистларга илгари берилган жазоларнинг ҳаммаси кўриб ва ўрганиб чиқилди. Коммунистларнинг партия топшириқларини қандай бажараётганлиги ҳақидаги ҳисоботлари тинглаб бориляпти.

— Партия ҳужжатларини алмаштиришга доир шу кунгача қилинган ишлар ва яқин орада амалга ошириладиган тадбирлар ҳақида сўзлаб берсангиз!

— Область партия комитетида район ва шаҳар партия комитетлари ташкилий-партиявий ишлар бўлим мудирлари иштирокида партия ҳужжатларини алмаштиришга тайёргарликнинг бориши ва шу масала юзасидан партия ташкилотларининг вазифаларига бағишланиб семинар-кенгаш бўлиб ўтган эди. Ҳозиргача 777 та бошланғич партия ташкилотларида коммунистларнинг ҳисоб карточкалари синчиклаб кўздан кечирилди, улардаги ёзувларнинг тўғрилиги аниқланди.

Коммунистлар бошланғич партия ташкилотлари йиғилишларида партия ҳужжатларини алмаштиришдек муҳим ташкилий-сиёсий тадбирни ўтказиш юзасидан қимматли таклифлар ва мулоҳазаларни айтдилар. Область, шаҳар ва район партия комитетлари коммунистларнинг ана шу таклиф мулоҳазаларини кунт билан ўрганиб чиқмоқдалар. Партия аъзолари партия йиғилишлари қарорларининг бажарилишини қаттиқроқ назорат қилиш лозимлигини айтдилар. Энди бошланғич партия ташкилотларида навбатдаги йиғилишлар шундан аввалги партия йиғилишида қабул қилинган қарор қандай бажарилганлиги ҳақида ахборот билан очиляпти. Агар ўша қарорнинг бирор пункти ижро этилмай қолган бўлса, бунинг сабаблари йиғилиш аҳлига рўй-рост айтилмоқда. Ҳозир коммунистлар билан яккама-якка суҳбатлар бошланди. Бу суҳбатларни бошланғич ташкилот секретарлари, бюро аъзолари, шаҳар ва район партия комитетларининг аъзолари ўтказмоқдалар. Ана шу суҳбатлар ҳам ҳар бир партия аъзосининг активлиги ва ташаббускорлигини оширишга қаратилгандир.

Шу кунларда цех партия ташкилотлари ва партия группаларида ҳисобот ва сайловлар бўлмоқда. Бу йиғилишларда ишларга якун ясалиб, илғор тажриба умумлаштириляпти. Коммунистлар партиянинг қуйи звеноларида партиявий иш соҳасида тўпланган тажрибани кенгроқ ёйиш ҳақида таклифлар айтмоқдалар. Бу жуда ўринлидир, биз бу таклифни амалга ошириш учун конкрет ишлар қиламиз.

Область партия комитети ишда ўнғайлик туғдириш мақсадида баъзи тадбирларни амалга оширяпти. Масалан, ҳар бир район марказида партия ҳужжатлари учун зарур бўлган расмларни оладиган тажрибали фотографлар ишлайдиган фотоательелар очилмоқда. Партия ҳужжатларини расмийлаштирувчи кишилар ҳозирданоқ танланаётир. Улар билан алоҳида семинар ўтказилди.

КПСС Марказий Комитети май Пленуми қарори асосида партия ҳужжатларини алмаштириш учун ҳамма жойда қизғин тайёргарлик бормоқда.

ИРРИГАЦИЯ ҚУРИЛИШЛАРИДА

ЭСКИ АНГОРНИНГ ЯНГИ ЎЗАНИ

◆ КАНАЛНИНГ ЯНГИ ЎЗАНИ ИШГА ТУШДИ. ◆ ҲАР ЙИЛИ 170-180 МИЛЛИОН КУБ МЕТР СУВ ИСРОФ БЎЛИШДАН САҚЛАНАДИ. ◆ ХАРАЖАТЛАР УЧ ЙИЛДА ҚОПЛАНАДИ.

Эски Ангор каналини барпо этишга киришилиши — Қашқадарё водийсида улкан ирригация қурилишларининг бошланиши бўлди. Бу канал Зарафшон дарёсидан бошланиб, бундан 700 йилча илгари мавжуд бўлган Манас ариғи ўзанидан қазиб борилди. Унинг эски ўзани, асосан 1954 — 1956 йилларда ҳашар йўли билан қурилган эди. Бу Қашқадарёнинг қуйи оқимида жуда катта майдонларни суғориш имкониятини берди. Областда пахта ва бошқа қишлоқ хўжалик экинлари ҳосилдорлиги анча ошди, чорвачилик маҳсулотлари кўпайди. Эски Ангор канали қурилгунга қадар Қашқадарё области бўйича 81,5 минг тонна пахта етиштирилган бўлса, канал фойдаланишга топширилгандан сўнг ҳар йили 144 — 150 минг тонна «оқ олтин» топшириладиган бўлди.

Шундан кейинги йилларда областда ўз сийнасига 500 миллион куб метр об-ҳаётни сиғдирадиган Чимқўрғон, 260 миллион куб метр сувни сиғдирадиган Пачкамар ва бошқа сув омборлари бунёд этилди. Сел ва сойларнинг сувини тўплайдиган ўнлаб кўл ва ҳовузлар қурилди, юзлаб километр магистрал сув ўтказгичлар бетон билан қопланди. Натижада областда сув ресурсларидан фойдаланиш кескин ошди.

Қашқадарё область суғориш тармоқлари бошқармасининг бир группа инженер-техник мутахассислари Эски Ангор канали орқали Зарафшон дарёсидан сув олиб Ўрта Қашқадарёда ястаниб ётган катта-катта массивларни суғориш мумкин, деган таклиф билан чиқдилар. Бу таклифда Эски Ангор канали янги ўзандан оқизилиб, Чироқчи райони марказининг сал юқорироғидан Қашқадарёга қўшиб юборилиши кўзда тутилган эди.

Ўзбекистон ССР Министрлар Совети қашқадарёлик ирригаторларнинг бу таклифини маъқуллади ва янги ўзанни қуриш учун зарур маблағ ҳамда техника ажратишга қарор қилди. Шундай қилиб ўтган йилнинг кузида Қашқадарё областида яна бир улкан ирригация қурилиши бошлаб юборилганди.

Эски Ангор каналининг эски ўзани 184 километр бўлиб, у бетонланмаганлиги натижасида ҳар йили 170-180 миллион куб метр сув исроф бўлиб кетарди.

Каналнинг янги ўзани эса 54 километрни ташкил этади ва ҳар йили 170-180 миллион куб метрга яқин оби-ҳаёт тежаб қолинади. Янги ўзаннинг ҳар томонлама афзалликлари ҳисоб-китоб қилиб чиқилди. Канал шарофати билан қиш ва баҳор ойларида Зарафшон дарёсидаги ортиқча оби-ҳаётни Чимқўрғон сув омборида жамғариш мумкин бўлади.

Эски Ангор каналининг янги ўзанини бунёд этиш Қашқадарёда халқ ҳашарига айланиб кетди. Канал трассаларида областнинг турли районларидан келган минглаб кишилар чинакам меҳнат намуналарини кўрсатиб ишладилар. Канал қазишнинг энг қизғин дамларида юзлаб қудратли экскаваторлар, бульдозерлар, скреперлар, ағдарма машиналар қатнашди. Канални бетонлашда колхоз ва совхозларнинг 5 мингдан ортиқ меҳнаткашлари иштирок этишди. Каналнинг 45 километрли қисми қисқа муддат ичида бетонланди.

Янги ўзан Зарафшон тизма тоғларининг қуйи қисмини кесиб ўтиши лозим эди. Шунинг учун ҳам гидромеханизаторлар ва ирригаторлар олдида кўпгина мураккаб масалалар кўндаланг турарди. Қурувчиларга портлатувчилар ёрдамга келишди. Улар ўндан ортиқ тепаликларни портлатиб, каналга йўл очдилар.

Каналнинг Самарқанд область территориясидаги 13 километрлик қисмини ва Жомсойда қуриладиган дюкерни «Самарқандводстрой» трестининг қурувчилари бунёд этдилар. Жомсойда секундига 60 куб метрдан кўпроқ сувни ўтказиш қобилиятига эга бўлган йирик дюкер қурилиб, ишга туширилди. Ўзан бўйлаб 60 дан ортиқ кўприклар, сел сувларини ўтказиб юборадиган иншоотлар қурилди.

Эски Ангор канали қурилиши давомида «Эскиангарканалстрой» тресті ташкил этилди ва бу қурилиш тресті «Кашкадарьяводстрой» тресті билан ҳамкорликда асосий ишларни амалга оширди. Иккала трестнинг механизаторлари, инженер-техник ходимлари канал трассаларида чинакам жасорат кўрсатиб меҳнат қилдилар.

Шундай қилиб 3 йилга мўлжалланган канал қурилиши ҳашар йўли билан 10 ойда амалга оширилди ва канал муваффақиятли ишга туширилди. Унда 35 миллион куб метр тупроқ, 130 минг куб метр бетон ишлари бажарилди.

Бугун Қашқадарё воҳасида катта тантана. Қақраб ётган биёбонларга сув оқяпти. Қашқадарё области меҳнаткашлари Эски Ангор каналини бунёд этган «Эскиангарканалстрой» трестининг экскаваторчиси Комил Самигуллин, скреперчи Музроб Муҳаммадиев, бульдозерчи Хайри Жўраев, «Кашкадарьяводстрой» трестидан экскаваторчилар Фарҳод, Рўзимуродов, Хабир Юлтиев, Усмон Бобоев, бульдозерчи Умар Оқбўтаев, шофер Ҳусан Қаюмов каби шижоаткор қурувчиларнинг шаънига таҳсин айтишмоқда.

Эски Ангор каналининг суви янги ўзанга бурилди. Энди сув тўсиқларга учрамай оқяпти, ерга сингиб исроф бўлмаяпти. Биргина тежалган сув ҳисобига қўшимча равишда 15 минг гектар майдонда деҳқончилик қилиш мумкин. Канал қурилишига кетган сарф-харажатлар 3 йилда тўла қопланади.

П. ГАДОЕВ,
«Совет Ўзбекистони» мухбири.

Самарқанд область, Пайариқ районидаги Карл Маркс номли колхоз шифохонаси ходимлари қишлоқ меҳнаткашларига намунали хизмат қилмоқда. 50 ўринли колхоз шифохонаси қошида 8 та кўчма медицина пункти ташкил қилинган. Уларга малакали врачлар жалб этилган. Суратларда: шифохонанинг бош врачи Қ. Азимов медицина ҳамширалари Н. Қодирова билан М. Жўраевааларга пахтакорлар ҳузурига жўнаш олдидан кўрсатма беряпти. (Пастда) шифохона корпусларидан бирининг кўриниши.

Ф. Лутфуллаев фотолари.

ЖУРНАЛЛАРНИНГ ЯНГИ СОНЛАРИДА

„ЎЗБЕКИСТОН КОММУНИСТИ“

Журналнинг сентябрь сони «Интернационалчиларни тарбиялайлик» сарлавҳали бош мақола ҳамда «Ўзбекистон пахтакорларининг интернационал бурчи» сарлавҳали редакцион мақола билан очилади.

«СССР ташкил топган куннинг 50 йиллиги» олдидан рубрикаси остида философия фанлари кандидати М. Холмуҳамедовнинг «Миллий масалага оид марксча-ленинча таълимот ва ҳозирги замон», «Узсельхозтехника» республика бирлашмасининг раиси У. Исомхоновнинг «Ўзбекистон қишлоқ хўжалигида техника тараққиёти» сарлавҳали мақолалари ёритилган.

Журналнинг «Тўққизинчи беш йилликнинг иқтисодий проблемалари» бўлимида Ўзбекистон Компартияси Хоразм область комитетининг секретари Ҳ. Матрасуловнинг «Пахтани машина билан теришдаги ютуқларни мустаҳкамлайлик», меҳнаткашлар депутатлари Сирдарё область Совети ижроия комитети раисининг биринчи ўринбосари А. Руцкийнинг «Ҳамма учун зарур хизмат», Ўзбекистон ССР Савдо министрлиги озиқ-овқат товарлари билан савдо қилиш бошқармасининг бошлиги М. Руденконинг «Ўзбекистонда озиқ-овқат товарларини ишлаб чиқариш ва истеъмол қилиш» сарлавҳали мақолаларини ўқиш мумкин.

Булардан ташқари, журналда тарих фанлари кандидати Ч. Абутолиповнинг «Марксчи-ленинчи партия фаолиятида илмий ёндошиш», Ўзбекистон КП Марказий Комитети пропаганда ва агитация бўлими секторининг мудири И. Раҳмонқуловнинг «Сиёсий маорифни доим такомиллаштириб борайлик» сарлавҳали мақолалари босилган.

Шунингдек, журналнинг «Идеология, маданият», «Танқид ва библиография» бўлимларида ҳам кўпгина қизиқарли материаллар берилган.

АЖАБ САВДОЛАР

СОТУВЧИНИНГ „КАШФИЁТИ“

Кашфиёт — бирор нарсани кашф этиш, янгиликни ўйлаб топиш ва амалга ошириш демакдир. Лекин кашфиёт ҳам ҳар хил бўлади. Кўпчилик кашфиётчиларимиз умум манфаатини кўзлаб, янгилик яратишса, баъзилар фақат ўз чўнтакларини қаппайтириш учун кашф қиладилар.

Кашфиёт жой танламайди, деганлари ҳам тўғри. Бўка райони марказидаги ярмаркада баъзи сотувчилар «кашфиёт» қилишди. Бу ерда район умумий овқатланиш бўлимига қарашли корхоналарнинг сотувчилари товарларни ёйиб чаққон савдо қилишяпти. Ойниса Эргашева, Хайриниса Мажидова савдо қилаётган жойларда харидорлар кўп. Лекин Зебо Қобулова қаршисида харидорлар тўхташмайди. Бунинг сабабини билиш учун сотувчи олдига бордик:

— Ҳинд чойидан олти пачка беринг.

— Қанчадан тўлайсиз?

— Бу ер чайқов бозори эмаску!

— Хоҳласангиз пачкаси 50 тийиндан, хоҳламасангиз йўлингиздан қолманг.

Маълум бўлишича, Зебо Қобулова харидоргир молларни сотишда «кашфиёт» қилган экан. Ҳар пачкаси 38 тийинлик ҳинд чойи 50 тийиндан пулланмоқда. Агар чойни ўз нархида олмоқчи бўлсангиз, уч думалоқ чойга 1 килограмм пряник қўшиб сотилади. Моғор босган пряникни олишни истамасангиз, чой ҳам берилмайди.

Хуллас, сотувчи Зебо Қобулова чойни ўз нархида сотишни истамайди. Қизиғи шундаки, Зебо чой устига пул бериб олганман, деб ўзини оқламоқчи бўлади. У ҳолда пора олиб, харидоргир молларни сотувчиларга тарқатган ким? Ярмаркадаги юлғич сотувчиларнинг «кашфиёти» қачонгача давом этади?

С. ШАРОФХОНОВ.

СССР 50

ФАНИМИЗ УФҚЛАРИ

Обид СОДИҚОВ,
СССР Фанлар академиясининг мухбир аъзоси, Ўзбекистон ССР Фанлар академиясининг президенти.

Қардош республикалардаги кўпгина ҳамкасбларимиз сингари биз, Ўзбекистон олимлари учун ҳам СССР ташкил этилганлигининг 50 йиллиги, айниқса,қувончли ва қадрлидир. Гап шундаки, бу шонли сана айни вақтда Ўзбекистонда илмфаннинг вужудга келган куни, бир вақтлар чоризм мустамлакаси бўлган ўлкада фан ва маданият равнақ топа бошлаган кун ҳамдир.

Биз, ўзбек олимларининг ҳозирги авлоди жаҳон фанининг катта йўлига қадам қўйганимизда, гарчи Беруний, Улуғбек, Ал-Хоразмий, Абу Али ибн Сино ва Навоий сингари фан ва маданиятимиз бобокалонларининг шуҳрати асрлар оша тарих саҳифасидан ўчмаган бўлса-да, ишни аслида йўқ жойдан бошлагандик.

Октябрь Социалистик революциясига қадар ўлкамизда бирорта ҳам олий ўқув юрти йўқ эди.

Социализм даврида — 50 йил мобайнида барча халқларнинг ўзаро қардошлик ёрдамига раҳнамолик қилаётган Коммунистик партиянинг доно сиёсати туфайли биз жаҳон маданияти тарихида мисли кўрилмаган даражада олға силжишга мушарраф бўлдик.

Бугунги кунда Ўзбекистонда Фанлар академиясининг ўзида 32 илмий-тадқиқот муассасалари бирлашган бўлиб,улар энг янги ускуналар — атом реакторларидан тортиб, ўта сезгичли биофизик асбоблар билан ҳам жиҳозланган. Республикамизнинг мамлакат хўжалигига қўшадиган ҳиссаси ҳозирнинг ўзидаёқ анча салмоқли. 1975 йилга бориб, республика саноат маҳсулоти 1970 йилдагига нисбатан қарийб бир ярим баравар ошади. Институтларда 1500 га яқин фан доктори ва кандидати фидокорона меҳнат қилмоқда, уларнинг ярмидан кўпи ўзбеклар, қорақалпоқлар, тожиклар ва бошқа маҳаллий миллат вакилларидир. Улар орасида ўзбек аёлларининг кўплиги айниқса қувончли.

Ўзбекистонда олиб борилаётган илмий-тадқиқотлар ўзига хос хусусиятга эга бўлиб, бу ҳол ўлканинг географик ва иқлим хусусиятлари билан боғлангандир. Ҳозирги вақтда республика илмий «касби»нинг асосий йўналиши аниқ-равшан бўлиб қолди. Биз бутун кучғайратимизни ана шу ўзига хос ихтисослашувга қаратганмиз.

Республика Фанлар академиясида мамлакат халқ хўжалигини ривожлантиришнинг беш йиллик плани тўғрисидаги, шунингдек, республика социал-иқтисодий тараққиётининг истиқболларини назарда тутиб, биз **уч асосий комплексни** белгилаб олдик. Илмий ижодиётимиз биринчи навбатда ана шу комплекс масалаларни ҳал қилишга қаратилган.

Биринчи комплекс пахтачиликни ривожлантириш билан боғлиқ бўлган ва тобора кўпайиб бораётган турли хил вазифаларни ўз ичига олади. Ўзбекистон мамлакатнинг «оқ олтин» етказиб берувчи асосий базаси бўлиб келди ва бундан кейин ҳам шундай бўлиб қолади. Чунки Совет Иттифоқида ишлаб чиқарилаётган ҳамма ип-газламаларнинг 70 проценти бизнинг пахтазорларимизда етиштирилаётган ҳосилдан тайёрланади. Пахта етиштиришни кўпайтириш — бу ўзбек халқининг барча социалистик миллатлар ҳамдўстлиги олдидаги интернационал бурчидир. Бинобарин, бу проблема соф агротехника доирасидан чиқиб кетади. Унга ирригация ва мелиорация ҳам киради. Бунинг боиси шуки, суғориладиган деҳқончилик шароитида сув ресурсларидан фойдаланишни илмий жиҳатдан асослаган ҳолда ҳал қилишгина деҳқончиликни юқори даражага кўтаришни таъминлай олади. Бунга яна пахтачиликни механизациялаштириш, бинобарин, махсус машинасозлик, ғўзаларни юқори самарали ўғитлар билан таъминлаш, дефолиантлар, гербицидлар, зараркунандаларга қарши кураш воситалари ҳам киради.

Пахтадан тола ва газламагина олинмайди. Пахта — кинофотоплёнка ишлаб чиқариш учун хом ашё, лимон ва олма кислотаси, ўсимлик ёғи, совун, чорва учун озуқа ва шу сингари кўп маҳсулотлар ҳамдир.

Ўзбекистон олимларининг пахтачиликни ривожлантиришга қўшган ҳиссалари тарихини гапириб ўтирмай, бир мисол келтириб қўя қолайлик. Ўсимликлар экспериментал биологияси институтида ғўзанинг «Тошкент» янги навлари яратилди. Бу нав ғўзанинг энг ашаддий кушандаси — вилтга жуда чидамлидир. Вилт Ўзбекистон далаларида ҳар йили 400-500 минг тонна ҳосилнинг ёки 1,5 миллиард метр газламани йўққа чиқаради. У фақат ғўза касалигина бўлиб қолмай, айни вақтда 400 га яқин ўсимлик, жумладан, картошка, цитрус, данакли ва бошқа ўсимликларни ҳам зарарлантиради. Яқин-яқингача ҳақиқатан ҳам унинг давоси йўқ эди.

Вилтга чидамли «Тошкент» навларини ўзига хос генетик хусусиятлари бор. 1972 йилда бир миллион гектарга яқин майдонга шу навли чигит экилди. Бу, 1 миллион тонна «оқ олтин» сақлаб қолинди, демакдир.

Ҳозир олимларимиз ғўзанинг юқори ҳосилли радиомутантларини яратиш устида иш олиб бормоқдалар. Физикларимиз чигитта радиоактив нурлантириш ва импулсл қуёш нури йўли билан таъсир этиб, чигитларнинг тез униб чиқишини таъминламоқдалар.

Чигитнинг тукини тўкиш, ундан линтнинг қолдиғини олиш учун самарали машиналар яратилиб, яхши фойдаланилмоқда. Энди уларнинг ёрдамида юз минг тонналаб чигит ёғ-мой саноати учун, линт эса химия саноати учун сақлаб қолинадиган бўлди.

Химиклар пахтачилик учун янги физиологик актив препаратларни синтез қилмоқдалар, жумладан, бутилкаптакс дефолиантини яратдилар. Бу ҳозирга қадар фойдаланиб келингатнидан кўра анча самарали ва кам зарарлидир.

Мамлакатимизнинг кўпгина химия заводларида аммонийлаштирилган суперфосфат ишлаб чиқарилади. Унинг технологиясини ўзбек олимлари ишлаб чиқишган. Мураккаб комплексли суюқ ўғитлар ҳам кенг синовдан ўтмоқда.

Иккинчи комплекс КПСС XXIV съезди Директиваларида ва СССР халқ хўжалигини ривожлантиришнинг беш йиллик плани тўғрисидаги материалларида назарда тутилган рангли металлургияни ривожлантириш билан боғланган.

Бизнинг республикамиз мамлакат миқёсида фақат «оқ олтин» етиштиришдагина эмас, шу билан бирга, ҳақиқий олтин қазиб олишда ҳам тобора салмоқли ўрин олмоқда. Революциядан илгари чўл сийнаси бўм-бўш деган тасаввур бор эди. Ўзбекистон олимлари бу тасаввурни пучга чиқардилар. Диёримизнинг ер сийнаси мис, рух, вольфрам ва бошқа нодир ва рангли маъданларга бой эканлигини геология фанининг тадқиқотлари ва прогнозлари тасдиқлаб берди. Қизилқумда Мурунтов конининг очилиши олимларимизнинг металлогения ва кон ҳосил қилиш соҳасидаги фундаментал тадқиқотларига асосланган кўп йиллик қидирув ишларининг самарасидир. Лекин фаннинг иши геолог олимларнинг тадқиқотлари билангина чекланмайди. Ҳозирги замон кон-металлургия корхоналарининг характери ҳамма даражадаги ишларда масалани мукаммал, прогрессив ҳал қилиш йўлларини топиш ва жорий этишни талаб қилади.

Илмий-тадқиқот ишларининг **учинчи комплекси** яна олтин билан боғланган. Энди буни «зангори» олтин дейилади. Бу табиий ёнувчи газдир. Бухоро областидаги Газли ва бошқа кўпгина бой газ конларининг очилиши — бу ҳам фанимиз хосиятидир. Бугунги ўзбек газидан Уралда ва мамлакат марказида, Қирғизистон ва Қозоғистонда кенг фойдаланилмоқда.

Лекин газ фақат ёнилғигина эмас. У жуда қимматбаҳо химиявий хом ашё ҳамдир. Навоий шаҳридаги химия заводида сунъий жун нитрон чиқарилмоқда. Уни ишлаб чиқариш учун зарур бўлган итакон кислотаси — ўзбек химиклари ишининг самарасидир.

Ўзбек олимларининг ижтимоий фанлар соҳасидаги хизматлари ҳам барчага маълум. Коммунистик партия томонидан бизнинг олдимизга қўйилган вазифалар жуда муҳим. Бу соҳада фидокорона меҳнат қилаётган олимларимизнинг асарлари марксча-ленинча дунёқарашни, пролетар интернационализмини тарбиялашга, меҳнатсевар халқимизнинг талантига ҳурмат билан қараш, социалистик тузум ютуқларидан фахрланиш, коммунизм ғалабасига ишонч туйғуларини тарбиялашга бағишлангандир.

Фан йўли ва унда ишлаш шарафли, айни вақтда машаққатли ҳамдир. Ёшларимизнинг шу йўлга бўлган интилиши табиий.

Ҳозирги вақтда республикамизнинг ўзидаги илмий ходимлар 26 мингдан зиёд бўлиб, бу собиқ чор Россиясидаги илмий ходимлар умумий миқдоридан бир ярим баравар кўпдир. Шу фактнинг ўзи Совет давлатининг асосчиси В. И. Ленининг **«Биз Туркистонда намунали, маданий социалистик давлат барпо этишимиз керак...»** деган башорати қанчалик тўғри эканлигини, ҳеч қандай қўшимча изоҳга муҳтож эмаслигини яққол кўрсатиб турибди.

Ҳозир Ўзбекистонда 240 мингга яқин студент таълим олмоқда. Уларнинг кўплари олимлар сафини тўлдирмоқдалар ва Тошкентдан тортиб, Орол денгизи соҳилларигача бўлган республиканинг бутун территориясидаги илмий муассасаларда ва олий ўқув юртларида ишлайдилар. Қорақалпоғистон Автоном Республикасида 15 йилдан буён Ўзбекистон Фанлар академиясининг Қорақалпоғистон филиали ишлаб турибди. Студентлар ана шу филиалда, Бухорода, Ўзбекистоннинг иккинчи илм-фан шаҳри бўлган, кўпдан кўп илмий-тадқиқот институтлари ва олти олий ўқув юрти, жумладан ўз дорилфунуни бўлган Самарқандда, Фарғона водийси шаҳарларида ишлайдилар.

Буларнинг ҳаммасига осонликча эришилгани йўқ. Оддий алифбедан саводсизликни тугатиш ва кибернетикагача бўлган йўл оғир бўлди. Лекин, бу оғир йўл барча совет халқларининг қардошлик оиласида, бутун Совет Иттифоқининг илм-фани ёрдамида муваффақият билан ўтилди. Илгари ҳам, ҳозир ҳам юзлаб аспирантлар ва стажерлар Москва, Ленинград, Киевнинг энг яхши илмий даргоҳларида таҳсил кўрмоқдалар. Россия Федерацияси, Украина, Қозоғистон, Тожикистон, Туркманистон, Қирғизистон ва бошқа иттифоқчи республикалар олимлари билан қардошларча ҳамкорликда кўпдан-кўп илмий-тадқиқот ишларини амалга оширмоқдамиз.

Ўзбекистон ССР Фанлар академияси мамлакатимизнинг ҳамма бурчакларидаги икки юздан ортиқ ишлаб чиқариш корхоналари билан алоқа боғлаган. Олимларимиз тадқиқотларининг натижаси Днепропетровск ва Норильск, Чоржўй ва Жамбул, Краснодар, Тюмень, Челябинск корхоналарида муваффақият билан қўлланилаётганлигидан беҳад хурсандмиз.

(АПН).

ҚАРДОШЛИК РАМЗИ

(Боши 1- бетда).

Ўзбекистон ССР Министрлар Совети Раисининг ўринбосари Р. Ҳ. Абдуллаева жавоб нутқи сўзлади. Ўзбекистон адабиёти ва санъатининг ўн кунлик байрами бир лаҳзада ўтиб кетгандек бўлди, деди у. Дўст билан, ўртоқ ва қардош билан бирга бўлганингда вақт қандай ўтиб кетганини сезмайсан киши. Ана шу ўн кун биз учун совет Қозоғистони, деб аталган гўзал ва бадавлат ўлка билан танишиш даври ҳам бўлди.

Декадамиз СССРнинг эллик йиллиги арафасида ўтди. Совет Иттифоқи ташкил этилганлигининг юбилейи эса социалистик миллатларнинг ярим аср мобайнидаги муваффақиятлари, уларнинг жўшқин моддий ва маънавий тараққиёти ғоят яққол алоҳида тарихий моҳияти ва тўлалиги билан намоён бўладиган бамисоли бир кўзгу, деса бўлади.

Ҳозирги Қозоғистон бизнинг кўз ўнгимизда ўз индустриясининг бутун улуғворлиги билан, қора ва рангли металлургия, машинасозлик корхоналари билан намоён бўлди. Космик кемалар сизларнинг диёрингиздан коинотга парвоз қилаётганлигининг ўзиёқ — Қозоғистоннинг баҳодирона парвозидан яққол далолат бермайдими, ахир!

Халқ хўжалигини комплекс ривожлантириш, саноатнинг энг истиқболли тармоқларини илдам тараққий эттириш, бепоён қўриқ ерларни ўзлаштириш, катта чорвачиликнинг бошқариш соҳасидаги тажрибангиз мамлакатимиздаги барча республикаларнинг ютуғи бўлиб қолмоқда. Бизлар ҳам сизлардан ўрганмоқдамиз.

Қозоғистон меҳнаткашлари тўққизинчи беш йилликнинг биринчи йилини муваффақиятли тугаллаганликлари учун сизлар билан бирга биз ҳам фахрланамиз.

КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари ўртоқ Л. И. Брежневнинг Сибирь, Қозоғистон ўлкалари ва областлари, Ўзбекистон бўйлаб қилган сафари, унинг иштирокида ўтказилган кенгашлар совет республикалари экономикаси ва маданиятини жадал ривожлантиришга партиямиз жуда катта эътибор бераётганлигини кўрсатади. Бунга жавобан Қозоғистон меҳнаткашлари янги оширилган мажбуриятлар олишди. Бу мажбуриятларнинг шараф билан бажарилишига ишонамиз.

Сўнгра Р. Ҳ. Абдуллаева айтадики, ўтган йили Ўзбекистонда ўтказилган қозоқ адабиёти ва санъати байрамининг ёрқин хотиралари кечагидек ҳамон эсимизда. Қозоғистон диёрида бўлиб ўтган бу сафарги учрашувлар эса қардошларимизнинг юртида адабиёт ва санъат соҳасида рўй берган жуда катта силжишларни янада чуқур ҳис қилиш имконини берди. Қозоқ халқининг фарзанди Абай Қўнонбоевнинг шеърлари, Ленин мукофотининг лауреати Мухтор Авезовнинг прозаси жаҳон адабиётининг олтин фондига кирганлиги билан, қозоқ адибларининг талантли асарлари, Қозоғистон санъати мамлакатнинг анча ташқарисида ҳам машҳур эканлиги билан биз ҳам фахрланамиз. Сизларнинг жамики муваффақиятларингиз қозоқ маданиятининг гина эмас, бутун кўп миллатли совет маданиятининг ҳам шоншуҳрати ва ифтихоридир.

Декада кунларидаги учрашувлар ўзбек адабиёти ва санъати арбобларида унутилмас таассуротлар қолдирди. Меҳнат коллективларидаги жўшқинлик, юксак меҳнат шижоат, одамлар билан ўтказилган учрашувлар — ижодий коллективларимизнинг янги-янги асарлари учун илҳомбахш мавзу бўлиши шубҳасиз.

Қозоғистон меҳнат аҳли, ҳаёт ва санъат ҳақиқатига сезгир бўлган меҳнат аҳли ўзбек намояндаларининг ҳар бирига берилиб қулоқ солди. Улар билан ҳамсуҳбат бўлиш — ёзувчи, артист, кинематографчи, композитор ва рассом учун, совет кишисининг онги ва дилига энг тўғри йўлни топишга, партиямиз XXIУ съезди адабиёт ва санъат олдига қўйган вазифалар даражасига етишга интилувчи ҳар бир санъаткор учун ажойиб мактабдир.

Декада халқларимиз дўстлиги тобора мустаҳкамланиб бораётганлигининг унутилмас намойиши бўлди. Улуғ рус халқи билан қардошлик дўстлигимизнинг асосидир. Революцион ғайрати, фидокорлиги, меҳнатсеварлиги ва интернационализми туфайли рус халқи бутун мамлакатимизда ва бутун дунёда зўр ҳурмат қозонди.

Қозоқ адабиёти ва санъатининг Ўзбекистонда бўлиб ўтган декадаси ҳам, ўзбек адабиёти ва санъатининг Қозоғистондаги кўриги ҳам республикаларимиз ижтимоий ва сиёсий ҳаётида муҳим воқеалар бўлди.

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети, Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиуми ва Министрлар Совети номидан, ўзбек адабиёти ва санъати декадасининг барча қатнашчилари номидан Р. Ҳ. Абдуллаева ана шу катта маданият байрамини ўтказганликлари учун, ўзбек совет адабиёти санъати ютуқларига юксак баҳо берганликлари учун Қозоғистон Компартияси Марказий Комитетига, Қозоғистон ССР Олий Совети Президиуми ва Министрлар Советига астойдил миннатдорчилик изҳор қилди. У меҳнатсевар ва талантли қозоқ халқига, қардош Қозоғистоннинг барча меҳнаткашларига СССРнинг 50 йиллиги шарафига олинган юксак мажбуриятларни бажариш учун курашда, Қозоғистоннинг улкан ғалла хирмони учун курашда янгидан-янги катта муваффақиятлар, бахт-саодат, қувонч, ижодий илҳом ва сиҳат-саломатлик тилади.

СССР халқ артисти Олим Хўжаев бундай деди: бу кунлар инсон фикри-зикри бирлиги, янгидан намоён бўлаётган истеъдодларнинг гўзаллиги, янги-янги илҳом билан тўлиб-тошган кунлар бўлди. Бундай ҳис-туйғуларни бизга, адабиёт ва санъат намояндаларига Қозоғистон ишчилар синфининг, деҳқонларининг ва меҳнаткаш зиёлиларининг қаҳрамонона ишлари бахшида этди.

Ўзбекистон намояндалари қардош халқларнинг ҳаёти билан янада яқинроқ танишдилар, ажойиб ўлка бўлган Қозоғистонни янада кўпроқ севиб қолдилар. Республикангизда ўтган кунларимиз ёрқин, серқуёш, сахий байрам сифатида эсимизда қолади.

Қорақалпоқ тилида ёзилган шеър сатрлари янграйди. Иброҳим Юсупов янги ёзган шеърини ўқиб беради. Бу шеър баланд тоғлар ва олтин бошоқли буғдойзорлар ўлкаси Кўкчатовда кўрилган жамики нарсалардан олинган таассурот остида ёзилган. Шоир қозоқ диёрини, бу замин табиати гўзаллигини, инсон гўзаллигини тараннум этувчи шеърини «Кўкчатов» деб атаган.

Минбарда Қозоғистон рассомлар союзи правлениесининг раиси, Қозоғистон ССРда хизмат кўрсатган санъат арбоби Сабур Мамбеев:

— Қардош халқларимиз дўстлигининг кишини тўлқинлантирувчи байрами, бизларнинг ҳаммамиз учун асло унутилмас ўн кун ўтиб кетди, деди рассом, бу байрам музикаси, қўшиқлари билан, айни пайтда ажойиб учрашувлари, ижодларимизни чуқур тушуниш билан ҳам шодиёна байрам бўлди.

Биз Ўзбекистон рассомлари билан ҳар йили кўргазмалар айирбошлашиб туриш, республикаларимизнинг районларига биргаликда ижодий сафарлар қилиш тўғрисида келишиб олдик, деди у. Қозоғистонликларнинг полотноларида Ўзбекистоннинг ажойиб табиатини, пахта далалари меҳнатчиларининг суратларини бугун ҳам тез-тез кўриб туриш мумкин. Ўзбек касбдош дўстларимиз ҳам республикамиз ҳаётига ғоят қизиқиб қарамоқдалар. Мана шу кунларда ўзбек рассомлари ўзлари билан бирга йўлга олган альбомларини эскизлар билан тўлдирганларини кўриш қувончли бўлди. Бу эскизлар кейинчалик янги асарларга айланади.

Совет Иттифоқи, Ўзбекистон ССР ва Қозоғистон ССР давлат гимнлари янгради.

Ўзбекистон санъат усталарининг композитор Икром Акбаровнинг «Дўстлик қўшиғи» деган янги асари билан бошланган катта концерти якунловчи кечанинг ажойиб таронаси бўлиб қолди. Улкан, байрам чироқлари порлаб турган Қозоғистон пойтахтининг залида Ватанимиз халқларининг қўшиқлари янгради. Саҳнада Амударё соҳилларида ва Наманган боғларида, Помир тоғларида ва Туркманистон чўлларида яратилган рақслар биринкетин ижро этилиб турди.

Ниҳоят, саҳнада улкан қуёш порлаб кетади. Бу қуёш нақ ўртасида В. И. Лениннинг сурати, заррин нурлар фондида иттифоқдош республикаларнинг байроқлари кўзга ташланади, хор, симфоник оркестр халқларга янги турмуш йўлини очиб берган, совет халқлари қардошлик оиласининг ижодкори Ленинга бағишланган «Ленин мадҳияси»ни ижро этади. Бу ҳақда оқин Жамбул: биз она-Ватанимизда ягона оила бўлиб қолдик, деб чин юрагидан куйлаган эди.

С. ФРОЛОВА,
(ЎзТАГ махсус мухбири).

Пскент районидаги Тельман номли колхозда чевар теримчилар сони кундан-кунга кўпайиб бормоқда. Улар кунига 150-200 килограммдан «оқ олтин» териб, эл хирмонига барака қўшмоқдалар. СУРАТЛАРДА: (юқоридан пастга) 1. чевар теримчи Саёҳат Йўлдошева; 2. Хуриниссо Қурбонова ҳам пешқадамликни қўлдан бермаяпти. 3. Озода Умрзоқова ҳам ўз мусобақадошларидан қолишмай пахта теряпти.

А. Тўраев фотоси.

БИР КУНДА 320 КИЛОГРАММ

«Партия XX съезди» колхозининг аъзоси Неъматжон Қобулов бу йилги мавсумда 20 минг килограмм дурдона териб бериш мажбуриятини олди. Куни кеча районда хушхабар тарқалди. Меҳнатсевар йигит эрта тонгда терим бошлаб, кечга қадар 320 килограмм пахта териб рекорд қўйди. Унинг мавсум бошидан буён хирмонга топширган пахтаси икки ярим тоннадан ошиб кетди.

Н. Қобуловнинг мусобақадошларидан Мўътабархон Ҳайдарова, Маҳфузахон Мўйдинова, Жўрахон Усмоновалар ҳам ҳар куни 200-250 килограммдан пахта териб, ҳамманинг ҳурматига сазовор бўлмоқдалар. Колхозда кўпминг килограммчи теримчилар сони ўтган йилдагидан 25 процент кўпайди. Уларнинг ҳаммаси кунлик нормани бир ярим-икки ҳиссага етказиб бажармоқдалар.

Избоскан район партия ва совет ташкилотлари Неъматжон Қобуловнинг тез, кўп ва тоза пахта теришдаги тажрибасини оммавий ҳаракатга айлантириш чораларини кўраётирлар.

К. ОХУНОВ.

ТУРСУНОЙЧИЛАР

Бекобод районидаги «Победа» колхозида етиштирилган ҳосилнинг асосий қисмини машиналарда териб олишга қарор қилинган эди. Бунинг учун «зангори кема»лар ишини икки сменада ташкил этиш, меҳнат унумдорлигини кўтариш керак. Колхоз правлениеси вазиятни ҳисобга олиб 23 хотин-қизни механизаторлар тайёрлаш курсида ўқитди.

Бусалима Турдибоева, Зулфия Ғаниева, Файзинисо Шайзоқова, Зулайхо Душабоева каби имтиёзли гувоҳномали механизатор-қизлар терим машиналарини шайлаб қўйдилар. Улар яқин кунларда теримни бошлайдилар, мавсумда бункерлардан 120-150 тоннадан пахта тўкадилар.

Р. ЮНУСАЛИЕВ.

МАЖБУРИЯТ ҲИССИ

Колхозимиз аъзолари юбилей йили эрта баҳоридан буён тер тўкиб меҳнат қилдилар. «Тошкент» навли чигит экилган 1825 гектар майдоннинг ҳар гектаридан 40 центнердан, «С-60» навли ингичка толали чигит экилган 150 гектар ернинг ҳар гектаридан 30 центнердан ҳосил етиштириб, она-Ватанга жами 7500 тонна «оқ олтин» армуғон этиш мажбуриятини олганмиз.

Йил — тўрт фасл. Ҳар фаслнинг ўз ташвиши, ўз юмуши бор. Ўлкамизга олтин куз ҳам келди. Бу фаслнинг гашти, жозибаси, ташвиши яна ҳам ўзгача. Чунки, бу даврда йил — ўн икки ой тер тўкиб етиштирилган «оқ олтин» тарозидан, пахтакор эса эл-юрт синовидан ўтади. Биз ҳам ана шу синовдан муваффақиятли ўтиш, зиммага олинган юксак мажбуриятни олдингилар қаторида ўринлатиш учун йиғим-терим кампаниясини ҳар томонлама шайланиб кутиб оляпмиз.

Колхозимизда махсус ремонт қурилиш бригадаси тузилган. 30 та пахтачилик бригадасининг ҳаммасида биттадан асфальт хирмон қурилди. Барча хирмонлар, пахта сақланадиган айвонлар ремонт қилинди.

Колхозимиз уруғчилик элита хўжалиги ҳисобланади. «Тошкент» навли чигит биринчи марта бизнинг далаларимизда экилиб, синовдан муваффақиятли ўтди ва шу ердан ҳаётга йўлланма олди. Ўтган йили салкам 2 минг тонна пахтамиз уруғлик учун қабул қилинди. Бу йил янада кўпроқ юқори сифатли уруғлик пахта инъом этишни мўлжаллаб турибмиз. 450 гектар майдонда эса нуқул 1-репродукция-элита уруғлик пахта етиштирдик.

Маълумки, уруғлик пахта асосан қўл билан териб олинади. Шунинг учун ҳам биз колхозимизда кўпминг килограммчилар мусобақасини кенг қулоч ёйдирамиз. Колхозимизда 2 минг киши пахта теради. Шулардан 500 киши кўпминг килограммчилар сафига қўшилиб, мавсумда 5-7-10 тоннадан «оқ олтин» териш мажбуриятини олган. Уруғлик пахта учун 2 мингта қанор-қоп тайёрлаб қўйдик. Барча бригадалар тош-тарозилар билан таъминланган.

Йиғим-теримда механизациядан унумли фойдаланиш юзасидан ҳам муҳим тадбирлар белгиланди. Бу йил колхозимизда ялпи ҳосилнинг 1200 тоннаси «зангори кема»лар ёрдамида териб олинади. Бунинг учун 12 та агрегат барвақт ремонт қилиниб, тахт қилиб қўйилди. Ҳар бир агрегат учун иккитадан механик-ҳайдовчи танланди. Ваҳобжон Абдураззоқов, Саъдулла Тўйчиев сингари механизаторлар мавсумда 180-200 тоннадан ошириб «оқ олтин» теришга сўз беришган.

Ҳар йилгидек бу йил ҳам терилган пахта нуқул қоп-қанорсиз ташилади. Бунинг учун 50 та махсус трактор прицепи созлаб қўйилди. Кўрак узиш ва чувиш агрегатлари, подборшчик машиналар ремонти ҳам аллақачон тугалланган. Йўл ва кўприкларни ремонт қилиш эса тугалланай деб қолди. 10 километр ички йўл асфальтланди. 5 километр йўлга эса шағал ётқизилди. Биз қизғин кунларда барча техника воситаларининг узлуксиз ишлашини таъминлаймиз.

Бригадалар, теримчи ва механик-ҳайдовчилар, шофёрлар ўртасида ўзаро мусобақани намунали йўлга қўямиз. Мусобақани ҳар беш-ўн кунда якунлаб, илғорларни мукофотлаб борамиз. Дала меҳнаткашлари учун барча зарур шарт-шароитлар яратиб берилди. 30 та бригада дала шийпонлари мавсумга мослаб қайта жиҳозланди, колхозчиларнинг маданий ҳордиқ чиқарадиган жойига айлантирилди. Бу ерда теримчилар учун мазали иссиқ овқат, чой тайёрланади.

Иномжон Маматов, Абдуллажон Эгамбердиев, Мамадали Қўлдошев, Исмоилжон Толипов, Меликўзи Абдуллаев бошлиқ илғор бригадалар СССРнинг 50 йиллиги шарафига ҳар гектар майдондан 50 центнердан «оқ олтин» етиштириш мажбуриятини олганлар. Лабзи ҳалол деҳқонлар ана шу юксак мажбуриятга яраша меҳнат қилмоқдалар.

Биз пахта тайёрлаш йиллик планини 20 октябрга, социалистик мажбуриятни эса Улуғ Октябрь байрами кунигача бажарамиз. Она-Ватанга планда кўзда тутилганидан 1640 тонна кўп — 7500 тонна «оқ олтин» армуғон этамиз.

М. ДЕҲҚОНОВ,
Ленинград районидаги Энгельс номли колхоз раиси, республикада хизмат кўрсатган пахтакор.

СПОРТ ХАБАРЛАР

ҚЎШ ОЛТИН МЕДАЛЬ

Киев шаҳрида Бутуниттифоқ кўнгилли спорт жамияти биринчилиги учун мусобақаларда ўзбекистонликлар ҳам иштирок этдилар. Шахсий биринчилик мусобақаларида спортнинг академик гребль тури бўйича В. Мустафоев катта шуҳрат қозонди. «Меҳнат» спорт жамиятининг бекободлик вакили ана шу мусобақаларда қўш олтин медални қўлга киритди. Касаба союзлари Бутуниттифоқ кўнгилли спорт жамияти биринчилиги учун Кутаиси шаҳрида яна бошқа мусобақа ҳам тугади. Учрашувларда «Меҳнат» жамияти марказий советининг ёш ватерполчилари яхши натижага эришдилар. Республикамиз спортчилари 12 команда ичида учинчи ўринни олишга муваффақ бўлдилар. Биринчи ўринни Москва ва иккинчи ўринни Минск ватерполчилари олдилар.

ПОЙТАХТ ЧАВАНДОЗЛАРИ ЧЕМПИОН

Тошкентлик Э. Ғуломов СССР спорт мастери нормативини бажарди. Бу спортчининг ана шу муваффақияти Фарғона шаҳрида «Пахтакор» қишлоқ кўнгилли спорт жамияти чавандозларининг шахсий-команда биринчилиги мусобақаларида қайд қилинди. Мусобақаларда жами 80 чавандоз иштирок этди. Қизғин курашлар охирида Тошкент область терма командаси суворийлари республика чемпиони номини қўлга киритишди. Фарғоналиклар иккинчи ва наманганликлар учинчи ўрин билан кифояланишди. От спортининг тошкентлик усталаридан Н. Норкин билан В. Бачурин уч кураш мусобақаларида ғолиб чиқишди.

ҚУТЛУҒ САНАГА БАҒИШЛАНГАН СПАРТАКИАДА

Маиший хизмат кўрсатиш ходимларининг республика биринчи спартакиадаси якунланди. Спартакиада мусобақалари уч босқичда ўтказилиб, СССРнинг 50 йиллигига бағишланди. Финал учрашувлар Тошкентда бўлди.

Республика маиший хизмат ходимлари спартакиадасида енгил атлетика бўйича самарқандликлар, ракеткада андижонликлар, отиш мусобақаларида тошкентликлар, шахмат баҳсида Сирдарё области вакиллари ғолиб келишди. Команда ҳисобида Сирдарё спортчилари биринчи ўринни, тошкентликлар иккинчи ва андижонликлар учинчи ўринни эгаллашди.

СОВХОЗ СТАДИОНИ

Оққўрғон районидаги «Ўзбекистон ССР беш йиллиги» совхозида янгича лойиҳада спорт иншооти тиклашга киришилди. Ҳозир стадионнинг томошабинлар жойлашадиган трибуналари барпо қилинмоқда. Ана шу жойдан спорт мухлислари футбол, енгил атлетика мусобақаларининг боришини бемалол томоша қиладилар.

Буюртмачи ташкилотлар ўз талабларига қараб стадионларни мана шу лойиҳа бўйича 3-5 минг ўринли қилиб қуришлари мумкин.

ҚУЁШ МАСКАНИ

Шаҳарлар боқийдир, умр-
ўткинчи,
Дарёлар собитдир, сувлар —
ўткинчи.
ШАЙХЗОДА.

Тошкент деган ерда мен,
Тошиб куйлагим келар.
Машрабдек мақомидан
Ошиб куйлагим келар.
Куйлайман ҳам ҳа, ҳали,
Янги Тошкентномамни.
Шаҳримни орасталаб,
Ечай-чи, коржомамни.
Тошкент — тоши гавҳару,
Тупроғи зар Ватансан.
Устоз Шайх қаламидан
Сайқал топган зотан сан.
Сен хаёлдан ҳақиқат
Кашф этган эзгу тупроқ.
Утмишингдан бугуннинг
Эътибор топди кўпроқ.
Бир замонлар тўрт дақанг,
Йўлда кўндаланг эди.
Кўприксиз сойларингу,
Қувраган даланг эди.
Бугун тамом бошқа сен
Москванинг укаси.
Тошкент деса кўринар
Ошиқларинг ўпкаси...
Сен шунчалар беназир,
Азиз она шаҳримиз.
Шарқ машъали жонажон
Қувончимиз, фахримиз.
Кеча сенда бўлганлар
Бугун ҳеч таний олмас.
Жаҳонга бергусиз, зап —
Шаҳарсан, ким тан олмас?
«Қор ёғди, Лайлакхона,
Яланқар»инг қаёқда?
Янги массив шосселар
Ном чиқарган ҳар ёқда.
«Қора қамиш» қадимлар
Қарғиш теккан жой эди.
Моғар босган тўқайлик,
Қамишу, ғук ай эди.
Қани даҳшатли «Қонқус»
«Чуқурсой, Бўрижар»лар...
Бизнинг совет одами,
Ужарларга ўжарлар.
Кечаги Куйгантепа
Урни — Комсомол кўли.
Ширин ариғин босиб,
Чўзилган Фарҳод йўли...
Заб бинолар тикладик,
Энг ками осмонга тенг.
Қуёшдан узилгандай,
Қизил майдонни айтинг.
Доҳий Ленин музейи,
Узукка ёқут кўздай.
Ҳукумат уйи гўё
Ой ёнида юлдуздай...
Одимда бир серҳашам
Янги хил меҳмонхона.
Сахий қучоғин очган
Дўстлик меҳри баҳона.
Камида минг хил бино
Минг рангда жилоланар.
Бўй ўлчаб беллашолмас,
Қадимий миноралар.
Ер ости тунеллари —
Утиш жойи нечалаб.
Машиналар қатнови
Узилмайди нечалаб.
Ошхона, кино, кафе,
Кўплаб савдо маркази.
Ҳаммасида беминнат
Дастёр — Бухоро гази.
Ильичимиз чироғи
Хизматдан ҳеч бўшамас.
Бугунги янги Тошкент
Кечагига ўхшамас.
Қурувчимиз, қурамиз
Қуришни бўшатмаймиз.
Биз ҳеч қачон бугунни,
Эртага ўхшатмаймиз.
Ҳа, эртамиз таърифга
Сиғмас, ҳатто бир бошқа.
Тошкентимиз ҳамсоя —
Бўлиб яшар қуёшга.
Бу — Ленин башорати,
Бу минг йиллар орзуси.
Ленинсиз тош босолмас
Ақллар торозуси.
Ленин йўлин тутиб биз,
Манзилни яқин кўрдик.
«Илм — кимё» дердилар,
Кесанда ёлқин кўрдик.
Бу барчаси Тошкентда,
Тошкент — дўстлик шаҳримиз.
Қуёш маскани бу ер,
Бизнинг обод шарқимиз.

Толиб ЙЎЛДОШ.

ЧЎЛ БАҲОДИРИ

ЛАВҲА

Охори тўкилмаган тимқора асфальт лентанинг бир учи колхоз марказида қолди. Дазмоллаб қўйилгандек текис, сербар ана шу хошиянинг у боши эллик беш чақирим нарига — чўл қаърига кириб боради.

Боғ қишлоқлар ортда қолди. Гоҳ пастқамликка симобдек қуйилиб, гоҳ тиккаликка тўшини тираб машина мудом елиб боради. Сунбула кириб сув совуғани шуёқларда ҳам сезилади, муюлишларда кабинанинг дам ўнг, дам сўл тарафидан юзимизга салқин шабада урилади. Шофёр йигит айтмоқчи, эллигинчи километр бошлансин, ана унда кўрасиз: шакарпалак қовунларнинг ҳидигаёқ тўйиб бўласиз; тилими тилни ёрищидан ҳам ҳидининг гуппиллаб димоққа урилиши оромижон.

Қизилтепага қовун сайлига бораётганимиз йўқ. Шунчаки шофердан эшитганимизни айтяпмиз. Биласиз-ку шофер халқи — кирмаган кўчаси, кўрмаган нарсаси йўқ... Бу депарадаги яқин-йироқларга, хусусан, Собиржоннинг кўп йўли тушган. Басти тиқмачоқдай, норғул, очиқ чеҳра, сўзамол бу йигит билан бир дамда эш бўлиб кетдик. Карл Маркс номли колхознинг Қизилтепа массивидаги ерларини пойи-пиёда ҳам кезган эмасми — унга ҳаммаси синашта экан. Унинг таъбирича, бундан ниҳояти ўн-ўн икки йиллар муқаддам бу ерлар чўғланган пўлатнинг улкан бир парчасидек қизиб-қувраб ётган. Кўкдан томчи тушмаса янтоқ ҳам ёлчиб кўкармаеди, осмонидан қўш қанот қуш учиб ўтолмасди.

Ўшанда, Фарғонанинг довруқли деҳқони Тошпўлат Назиров шу ёққа отланганда одамлар ундан ажабланган, «тупканинг тагида у нима қиларкан», деб энсаси қотганди. Негаки, Тошпўлат ака бошлиқ бригаданинг қишлоқда бошқалардан кам жойи йўқ, эскидан суғориладиган ерларда пахтадан мўл ҳосил олаётган ва даромади ҳам дуруст эди. Шундай-қуя, аммо кенг у мўлчиликка нима етсин. Қуш ҳам, ахир, кенгликларга талпинади, қанотини эркин-эркин ёзиб парвоз қилади. Чўл қувиқнинг, чўлда қулочкашлаб кетмон чопишнинг гаштини томирида деҳқон қони уриб турганлар биладн.

Бироқ, қақроқ ердан ботмонлаб ҳосил олиш бўёқчининг нилидек оппа-осонмасди. Ўша 1961 йили чўлдан юлиб олинган ер 20 гектардан ва гектар бошига олинган ҳосил 5 центнердан нарига ўтмади. Тошпўлат акаларнинг эса «хомтама ўйлабмиз экан» деб тарвузи қўлтиғидан тушмади, қўлидан кетмонини қўймади. Қадам-бақадам ерга ер қўшишаверди. Йиллар ҳосилдорлик зинапоялари бўлди. Бултурга келиб 100 гектар майдоннинг ҳар гектаридан 37,5 центнердан «оқ олтин» олинди... Пахтани кон деганларича бор, бир бўлиб берганидан кейин бўрми, қайнаб чиқаверар кан. Баъзида машина пайкалнинг ярмидан ўтиб-ўтмаёқ бункери чош тўлиб қолаверди.

Шофер йигит бора-боргунча бригадирнинг номини тилдан қўймади. Тошпўлат ака деҳқонларнинг деҳқони деди, валломат одам деди. Бошлиқ-кирайи шундай бўлса-да. Чўрт кесади, лафзида туради, тутган еридан узади. Пахтапарварки, экин билан тиллашмаса туролмайди. Ердан узоқлашишга кўзи қиймайдими, ишқилиб, даласини гоҳида уйига айлантириб, ойлаб ётиб олади. Ҳаммасидан ҳам одамижонлигини, кишиларга меҳрибонлигини айтинг. Бригада аъзоларининг каттадан-кичигига доимо бир хилда — бир сирда, ғамига ҳам, шодлигига ҳам шерик. Ҳар бирининг турмушига, юриш-туришигача ҳамрозу ҳамдард.

— «Бурч шунга даъват этади, — Собиржоннинг гапининг мағзини чақарканмиз, ўзимизча кўнгилдан ўтказдик, — халқ хизматкори шундай бўлиши керак. Тошпўлат Назиров, ахир, Ўзбекистон ССР Олий Советининг депутати. Унинг қалби эзгулик билан тепади».

Ғангур-гунгур билан, мана,, манзилга яқинлашганимизни ҳам пайқамай қолибмиз. Ҳадемай эллик бешинчи километр. Ҳаммаси шофер айтгандай. Бу ерларда гўё ҳеч қачон қизил қум барханлари бўлмагандай. Чўл шамоли йўл ёқасидаги ямяшил ўт-ўланларни тортқилайди...

Ундан ҳам Фарғона пахтақайнарининг мана бу манзарасига хумор-хуштор бўлмаган ким бор. Йўлнинг ўнги-сўлига бамисоли бел баробари тўқ банорас тўшаб ташланганга ўхшайди ёки уни зумрад уммон дейсиз. Республикада хизмат кўрсатган пахтакор Тошпўлат Назиров бошлиқ бригаданинг пахта пайкаллари шу ердан бошланади.

Бўладиган экиннинг бўйидан ҳам маълум. Туплардаги гунафша гултожибарглар, тўқмағиз кўсаклар, сутдек кўпиришга мойил оппоқ момиқлар ҳосил дамланганидан далолат бериб турибди. Эгатларда ҳали-ҳозир жилдираб сув оқяпти. Кимдир денг эринмай-нетмай эгатларга камбар-камбар кумуш уқа ташлаб чиққандай. Бу — Карим Аҳмедов, Шукур Мираҳмедов, Комил Охунжоновларнинг иши. Суғориш усталари ҳамон ҳу этакда эгат оралаб юрибди.

Нариги картада сўнгги тезликда трактор юриб боряпти. Рулда Шокиржон Сайдаматов. Унинг малака-маҳоратидан, афтидан, ҳамманинг кўнгли тўқ. «Тракторимни то теримгача тўхтатмайман», деган экан, унинг раъйини қайтаришмабди. Бултур ҳосилнинг тенг ярми бункерлардан тўкилганди. Бу йил Шокиржоннинг шашти баланд: жами ҳосилнинг 80 процентини машинада териб оламиз, деб енг шимарди.

Жами пахта эса 400 тонна бўлади. Қандай қилиб десангиз, бригада коллективи Бутун Иттифоқимизнинг муборак юбилейи йилида ҳосилдорлик 40 центнердан ошса ошадики, кам бўлмайди деб турибди. Машинада унум, кўп қўлда барака борлигини ҳисобга олиб, теримчилар басма-басини кучайтиришга ҳам алоҳида эътибор берилган. Ўлмасой Содиқова, Турғуной Аҳмедова, Карима Обидова каби толмас билаклар мавсумда 12-15 тоннадан пахта теришга аҳд-паймон қилганлар.

Салом-аликдан кейин бригадир билан қурган суҳбатимиз ҳам шу ҳақда борди. Тошпўлат аканинг чиндан ҳам камсуқумлигига, юриб ишлашига, куйдипишдилигига тан бердик. Узоқни кўзлаб иш тутаётгани, «ҳозириму-ҳузурим» деб фақат пахтанигина ўйламаётгани нур устига яна нур дедик. 3 гектарлик боғда ғарқ пишиқчилик. Ишкомларда ҳар донаси ҳақиқдай узум, олма, анжир-у, анор шохлари ҳосилини кўтаролмай ларзон-ларзон.

— Ориятли деҳқоннинг лафзидан улуғ нарса йўқ дейдилар-ку, сўзимизнинг удда-кафилини қилайлик деб унпаб ётибмиз, — кулимсираб камтарона гап қилди ўртоқ Т. Назиров.

Бу, Карл Маркс номли колхоз бўйича пахта йиғим-теримини муваффақиятли ўтказиш юзасидан белгилаб чиқилган тадбирларга ишора эди. Фарғона район партия комитети қўллаб-қувватлаган бу тадбирларда юқори ҳосилли Тошпўлат Назиров бошлиқ бригада йиллик план — пахта тайёрлаш планини 20-25 иш кунида бажаради, дейилган.

Чўл валломатлари айтдими — ишонмоқ керак. Чунки улар элюртни эзгу ишлари билан йилма-йил ишонтириб ва амалда қувонтириб келяптилар.

Ш. ЗУҲРИДДИНОВ,
Э. ОТАБОЕВ

ЮНЕСКОНИНГ ХАЛҚАРО СИМПОЗИУМИ

КИТОБ ТАРАҚҚИЁТГА ХИЗМАТ ҚИЛАДИ

Совет Иттифоқининг таклифига биноан, ЮНЕСКО ўтказаётган халқаро китоб йилининг тадбирлари жаҳоннинг кўпгина мамлакатларида тобора кенг қулоч ёйиб бормоқда. 12 сентябрь куни Москвадаги Союзлар уйида ЮНЕСКОнинг «Китоб тинчлик инсонпарварлик ва тараққиёт хизматида» мавзуидаги халқаро симпозиуми очилди. Симпозиум ишида Европа, Осиё, Африка ва Америка қитъаларидаги 18 мамлакатдан маданият муассасалари, нашриётлар, кутубхоналар, китоб савдоси ходимлари, шунингдек ҳукуматга тааллуқли бўлмаган халқаро ташкилотларнинг кузатувчилари ва вакиллари қатнашмоқда.

Халқаро китоб йилини ўтказиш СССР миллий ташкилий комитетининг раиси СССР маданият министри Е. А. Фурцева симпозиумни очаётиб, симпозиум — халқаро маданий алоқаларни мустаҳкамлашда муҳим қадамдир, деди. У тинчлик, инсонпарварлик ва тараққиёт учун курашда китобнинг катта ролини таъкидлади.

Табрик нутқи сўзлаган ЮНЕСКО Бош директори Рене Майо Совет Иттифоқининг китоб нашр этиш, таржима қилиш ва китоб тарқатиш соҳасида улуғвор ютуқларга эришганлигини айтди. СССР Министрлар Советининг нашриётлар, полиграфия ишлари ва китоб савдоси Давлат Комитети раиси Б. И. Стукалин ҳам симпозиум қатнашчиларини табриклади.

12 сентябрдан 15 сентябргача ўтадиган симпозиум программасига кўра: «Китоб тинчлик, инсонпарварлик ва тараққиёт хизматида», «Китоб маориф хизматида», «Китобхонликка меҳр товлаш» мавзуларида докладлар қилинади. Китоб чоп этиш ва тарқатиш, кутубхоналарни ривожлантириш проблемаларига бағишланган докладлар ҳам бор.

Симпозиум очилишида СССР ташқи ишлар министрининг ўринбосари А. А. Смирнов ҳамда СССРнинг ЮНЕСКО ишлари комиссиясининг масъул секретари В. В. Вахрушев ҳозир бўлдилар. (ТАСС).

ТЕЛЕТАЙП ЛЕНТАСИДАН

◆ **БЕЛГРАД.** Бугойно; Дони-Вакуф ва Купрес шаҳарлари районида (Босния ва Герцоговина республикаси) қуввати олти балли зилзила бўлиб ўтди. Сараево сейсмология станциясининг берган хабарига қараганда, ер қимирлаши натижасида уйларнинг деворлари ёрилган. Бугойно шаҳрининг корхоналарида иш тўхтаб қолган.

◆ **БРАТИСЛАВА.** Бу ерда одатдан ташқари қаттиқ довул бўлди. Шамолнинг тезлиги бутун кун бўйи соатига 100 километрдан ошиқроқ бўлиб турди. Довул биноларга шикаст етказди. Братислава аэропортининг ишини издан чиқарди. Совуқ ҳаво бошланиб, қаттиқ сел ёғди. Бутун Словакияда температура 10-15 градус пасайди.

◆ **ЛОНДОН.** Англия ҳарбий ҳаво кучларининг реактив қирувчи самолёти Шеффилд билан Дерби ўртасидаги темир йўлга ағдарилиб тушди. Учувчи парашют билан сакраб, қутилиб қолди. Бу йўлда поездлар қатнови анча вақтгача тўхтаб турди.

◆ **МОГАДИШО.** Яқин кунлар ичида Сомали пойтахти кўчалари бўйлаб совет автобуслари қатнай бошлайди. Львов автобус заводида тайёрланган 32 ўринли машиналарнинг дастлабки туркуми Могадишога етиб келди.

◆ **УЛАН-БАТОР.** Бу ерда Ўзаро Иқтисодий Ёрдам Кенгашининг геология бўйича доимий комиссиясининг навбатдаги мажлиси очилди. Мажлисда Болгария, Венгрия, Германия Демократик Республикаси, Монголия, Польша, Румыния, СССР ва Чехословакиядан келган делегациялар қатнашмоқда.

◆ **ТЕҲРОН.** Эроннинг шимолидаги тоғлик районларда одатдан ташқари совуқ бошланиб кетди. Шу районларда температура 0 даражадан пастга тушиб қолди, 10 сантиметр қалинликда қор ёғди. Газеталарнинг ёзишига қараганда, совуқ эрта бошланиб мана шундай қор ёғиши Эронда жуда кам учрайдиган ҳодисадир.

(ТАСС).

ЖАҲОН БЎЙЛАБ

Янги вазифалар

ХАНОЙ. Вьетнам Демократик Республикасининг ҳукумат кенгаши республикада ирригация иншоотларининг системасини янада такомиллаштириш тўғрисида инструкция чиқарди.

Инструкцияда эски дамбаларни, тўғонларни ва шлюзларни тиклаш ишининг муҳимлиги кўрсатиб ўтилади, Шимолий Вьетнамда социалистик қишлоқ хўжалигини янада ривожлантириш мақсадида янги объектлар қуриш вазифалари қўйилади.

ВДРнинг ирригация иншоотларини тиклаш плани яқин 3-4 йилга мўлжалланган.

(ТАСС).

ИСРОИЛ КОМПАРТИЯСИНИНГ ТАЛАБИ

РИМ. (ТАСС). Бу ерга келган хабарларга қараганда, Исроил Коммунистик партиясининг парламентдаги фракцияси Исроил авиацияси Сурияда ва Ливандаги аҳоли пунктларини ва фаластинлик қочоқларнинг лагерларини ваҳшиёна бомбардимон қилаётганлиги тўғрисидаги масалани муҳокама қилмоқ учун кнессет (парламент) сессиясини дарров чақиришни талаб қилган.

Исроил Коммунистик партиясининг парламентдаги фракцияси ўзининг баёнотида Исроил ҳукуматининг тинч аҳоли орасида жуда кўп кишиларнинг қурбон қилинишига олиб келган жиноий ҳаракатларини қоралади. Бундай бомбардимон қилишлар, дейилади баёнотда, араб территорияларини оккупация қилиб туришни давом эттиришга ва фаластинлик араб халқини йўқ қилиб юборишга қаратилган агрессив сиёсатнинг натижасидир. Исроил Коммунистик партияси бундай бомбардимон қилишларга қарши норозилик билдиради ва тинч аҳолини ўлдиришларга чек қўйишни талаб қилади.

Оккупацияни тўхтатиш ҳамда Хавфсизлик Кенгашининг 1967 йил 22 ноябрдаги қарорига мувофиқ Яқин Шарқ районидаги барча халқлар ва давлатларнинг ҳуқуқларини таъминлайдиган ҳаққоний ва мустаҳкам тинчлик ўрнатиш йўли билангина бу райондаги танглики бартараф қилиш мумкин, дейилади баёнотда.

КУРАШГА ДАЪВАТ

ЛОНДОН. (ТАСС). Англия комсомолининг миллий секретари Том Белл Буюк Британия Коммунистик партияси ижроия комитетининг мажлисида гапириб, 18 ёшгача бўлган инглиз йигит ва қизларидан 105 минг нафардан кўпроқ киши ўзларининг ҳаётларида биринчи марта иш топиш имкониятидан маҳрум бўлиб қолмоқдалар, деди.

Меҳнаткашларнинг турмуш даражасига ва ҳуқуқларига ҳужум қилаётган консерваторлар ҳукуматининг сиёсати натижасида, деди Том Белл, ёшларнинг меҳнат қилиш ёки ўқишни давом эттириш имконияти муттасил қисқартирилмоқда. Квартира ҳақини оширишни ва муниципалитетларга қарашли уй-жой биноларини қуришни қисқартиришни кўзда тутган ва консерваторлар ҳукумати қабул қилган янги қонун лойиҳасининг зарби биринчи бўлиб ёшларга тегди.

Англиядаги йигит ва қизларнинг кўплари, деди Том Белл, буржуа ахлоқини ва буржуа тартибларини рад этмоқдалар. Ёшларни социалистик ўзгаришлар қилиш учун кураш йўлига бошлаш комсомолнинг вазифасидир.

Кейинги вақтларда, деди у, инглиз ёшлари меҳнаткашларнинг оммавий чиқишларида, жумладан, шахтёрлар, темир йўлчилар, докерларнинг забастовкаларида актив қатнашмоқдалар. Шу тариқа минг-минглаб ёшлар меҳнаткашларнинг ўз ҳуқуқлари учун олиб бораётган курашида биринчи марта бевосита иштирок қилмоқдалар.

Том Белл Британия Тред-юнионларининг ўтган ҳафта Брайтондаги конгресси ёшларнинг ҳар йил миллий конференциясини ўтказиш тўғрисида қарор қабул қилганлигини табриклади, Англиянинг йигит ва қизларини инглиз меҳнаткашларининг курашида тағин ҳам кенгроқ қатнашишга даъват қилди.

Америка авиацияси Вьетнам Демократик Республикасининг аҳоли пунктларини ваҳшийларча бомбардимон қилишни давом эттирмоқда. Вьетнамнинг тинч аҳоли яшаётган уй-жой, мактаб бинолари, саноат корхоналари шафқатсизларча портлатилмоқда. Суратда: Ханой районларининг бирида бомбардимондан кейинги аҳвол.

Прессенс Бильд — ТАСС фотоси.

КЕСКИН ҚОРАЛАНДИ

Осиё ва Африка мамлакатлари бирдамлиги Совет Комитети Исроилнинг ҳарбий-ҳаво кучлари самолётлари Сурия, Ливан ва Иорданиядаги тинч аҳоли пунктларини ваҳшиёна бомбардимон қилиб ўққа тутганлиги муносабати билан баёнот эълон қилди. Империалистик давлатларнинг мададига таянувчи Исроилнинг янги иғвогарликлари, дейилади ҳужжатда, жаҳон жамоатчилигига дағдаға қилмоқда. Совет кишилари ана шу иғвогарлик ҳаракатларини кескин қораладилар ва араб халқларининг Исроил агрессияси оқибатларини тугатиш, фаластинлик араб халқининг қонуний ҳуқуқларини тиклаш учун олиб бораётган курашини қатъиян қўллаб-қувватлашини яна айтадилар.

(ТАСС).

ЕР УЧУН КУРАШ

ИСЛОМОБОД. Покистоннинг ғарби-шимолий чегара вилоятида чоракорлар билан заминдорлар ўртасида яна тўқнашувлар бўлиб ўтди. Етти киши ўлдирилди, бир қанча киши яраланди.

Ерни ижарага беришнинг янги шартлари тўғрисида бўлаётган тортишувлар ғалаёнлар чиқишига сабаб бўлди. Ҳозирги граждалик ҳукумати ўтказаётган ер ислоҳотига мувофиқ заминдорлар (ер эгалари)нинг бир қанча имтиёзлари чеклаб қўйилади. Шу ислоҳотга кўра энди помешчик ер рентаси ва бошқа қишлоқ хўжалик харажатларини, шу жумладан сувдан фойдаланганлик учун олинадиган пошлинани ва уруғлик ҳақини тўла равишда тўлашга мажбур.

Заминдор помешчиклар ўз ларининг имтиёзларидан воз кечишни истамаётганликлари сабабли мана шундай қуролли тўқнашувлар келиб чиқди.

(ТАСС).

НАТО МАНЕВРЛАРИ

БРЮССЕЛЬ, 14 сентябрь. (ТАСС). Бугун Атлантика океанининг шимолий қисмида НАТО маневрлари бошланди. Матбуотда босилган хабарларга қараганда, «Стронг экспресс» деб ном берилган бу маневрларда 64 минг нафарга яқин солдат ва офицер, 30 та кема ва 700 та самолёт қатнашмоқда. Европадаги НАТО бирлашган қуролли кучлари бош қўмондони америкалик генерал Э. Гудпейстер раҳбарлик қилаётган бу маневрлар Норвегиядаги Тромс вилояти территориясига денгиз «десанти» туширишь билан якунланади.

„ШЧИТ-72" МАШҚЛАРИДА

ПРАГА, 14 сентябрь. (ТАСС). Кеча Чехословакия Коммунистик партияси Марказий Комитетининг Бош секретари Г. Гусак, Чехословакия Социалистик Республикасининг Президенти Л. Свобода, ЧССР ҳукуматининг Раиси Л. Штроугал ҳамда партия ва республика ҳукуматининг бошқа раҳбарлари машқларнинг боришини кузатиб турдилар. Варшава Шартномасида қатнашувчи давлатлар Бирлашган қуролли кучларининг Бош қўмондони, Совет Иттифоқи Маршали И. И. Якубовский, СССР мудофаа министри, Совет Иттифоқи Маршали А. А. Гречко, Варшава Шартномасида қатнашувчи давлатларнинг мудофаа министрлари, бошқа ҳарбий раҳбарлар ҳам шу ерда бўлишди.

Польша Халқ Республикасининг самолётсозлари Совет Иттифоқи буюртмаси билан ишлаб чиқараётган «МИ-2» типидаги вертолётлар кўпчиликнинг диққатини ўзига тортмоқда. Суратда: «МИ-2» вертолётини йиғиш пайти.

ЦАФ — ТАСС фотоси.

Ж. О. САИДИКРОМОВ

Ўзбекистон ССР савдо министрининг ўринбосари, 1942 йилдан КПСС аъзоси Жалол Охунович **Саидикромов** фожиали ҳалок бўлди.

Ж. О. Саидикромов 1919 йили Андижон областининг Ойим қишлоғида туғилди. Меҳнат фаолиятини 1934 йили «Ўзбекторг»нинг ҳисобчи ходими сифатида бошлади. 1939 йили Совет Армияси сафига чақирилди, Улуғ Ватан урушида актив қатнашди.

1946 йилда армия сафидан қайтгач, савдо системаларида ишлади, 1952—1955 йилларда Боғишамол райижрокомининг раиси, 1955—1956 йилларда Самарқанд шаҳар ижроия комитети раисининг ўринбосари бўлди. 1956 йилдан бошлаб республика давлат ва кооператив савдосининг турли раҳбар лавозимларида ишлаб, 1972 йил июнь ойида Ўзбекистон ССР савдо министрининг ўринбосари этиб тайинланган эди.

Ж. О. Саидикромов бутун иш фаолияти давомида ўзини тажрибали раҳбар, совет савдосини ташкил этишни ва унинг экономикасини пухта биладиган, камтарин ва меҳрибон ўртоқ сифатида кўрсатди.

Савдо ишини ривожлантиришдаги узоқ йиллик ҳалол меҳнати ва бу борадаги хизматлари учун 1969 йилда унга «Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган савдо ходими» фахрий унвони берилган эди. Ж. О. Саидикромов I ва II даражали Улуғ Ватан уруши орденлари ва кўпгина медаллар билан мукофотланган эди.

Ж. О. Саидикромов жамоат ишларида актив қатнашди, бир неча марта меҳнаткашлар депутатлари район, шаҳар ва область Советларининг депутати қилиб сайланган эди.

Жалол Охунович Саидикромовнинг ёрқин хотираси қалбларимизда ҳамиша сақланади.

Бир группа ўртоқлари.

Редактор М. ҚОРИЕВ.

ТЕЛЕВИДЕНИЕ БУГУН

БИРИНЧИ ПРОГРАММА

9.55 — ТОШКЕНТ. 10.00 — **Ҳужжатли фильм.** 10.20 — Концерт. 11.00— МОСКВА. 12.10— **Ҳайвонот оламида.** 19.15—ТОШКЕНТ. 19.20— Болалар учун музикали кўрсатув. 19.50 — Ахборот. 20.00 — Халқ контроли экрани. 20.30 — Ўн минут музика. 20.40 — Ахборот. 21.00 — **Оламга саёҳат.** 22.00 «Вақт». 22.30 — ТОШКЕНТ. Ҳосилни фақат машиналарда териб оламиз. 22.45 — **Ҳолисхон Қодирова куйлайди.**

ИККИНЧИ ПРОГРАММА

11.30 — ТОШКЕНТ. Ўқув кўрсатувлари. 12.00 — Кинофильм. 12.30 — Ота-оналар учун консультация. 17.35 — «ЁШЛИК» студияси кўрсатади. 18.40 — **Анна Герман қўшиқлари.** 19.15 — МОСКВА. Мультфильмлар. 22.00 — ТОШКЕНТ. Ҳужжатли фильм. 22.20 — Врач маслаҳати. 22.30 — МОСКВА.

УЧИНЧИ ПРОГРАММА

19.15 — ДУШАНБА КЎРСАТУВЛАРИ.

ТЕАТР

НАВОИЙ НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ АКАДЕМИК КАТТА ТЕАТРИДА — 16/IX да **Чио-чио-сан**, 17/IX да **Севилия сартароши** (кундузи), **Севги тумори** (кечқурун).

ҲАМЗА НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ АКАДЕМИК ДРАМА ТЕАТРИДА — 16/IX да **Табассум ўғрилари,** 17/IX да **Аяжонларим.**

ТОШКЕНТ ДАВЛАТ ЦИРКИДА— **Москва Давлат цирки артистларининг гастроллари** (кеч соат 8 да). Шанба кунлари: кундуз соат 3 ва кеч 6 да; якшанба кунлари: кундуз соат 12, 3 ва кеч 8 да томоша кўрсатилади.

КИНО

ҚИШКИ БИНОДА

Комедиантлар — «ЎЗБЕКИСТОН» (кундуз ва кечқурун).

Анжелика ва қирол; Анжелика фаришталар маликаси (кундуз соат 11, 2 ярим ва кеч 6 да), **Прокурор ўғли** (кеч соат 9 да): — «ЎЗБЕКИСТОН 25 ЙИЛЛИГИ».

Ҳаводаги саргузаштлар (2 серия) — «ТОШКЕНТ СОВЕТИНИНГ 50 ЙИЛЛИГИ» (кундуз ва кечқурун).

Ловнинг бўйсундирилиши — САНЪАТ САРОЙИ, «ЧАЙКА» (кундуз ва кечқурун).

Алангали сўқмоқлар — НАВОИЙ номли, «КОМСОМОЛ 30 ЙИЛЛИГИ», «ДРУЖБА», (кундуз ва кечқурун), «КЎКЧА» (эрталаб соат 10 ярим, кеч 7 ва 8.45 минутда).

Даурия (кундуз соат 11 ва кеч 6 да), **Менинг сўнгги тангоим** (кундуз соат 2, 4 ва кеч 9 да):— «МОСКВА».

Қора лола — «СПУТНИК» (кундуз ва кечқурун).

Люсия — ҲАМЗА номли (кундуз ва кечқурун).

Гўзал соҳибжамолим — «КОМСОМОЛ 30 ЙИЛЛИГИ» (кундуз соат 2 ва 5 да).

ФУТБОЛ ИШҚИБОЗЛАРИ ДИҚҚАТИГА!

МАРКАЗИЙ «ПАХТАКОР» СТАДИОНИДА

Футбол бўйича Совет Иттифоқи биринчилиги учун «СТРОИТЕЛЬ» (Ашхобод) — «ПАХТАКОР» (Тошкент) командаларининг навбатдаги учрашуви

19 СЕНТЯБРДАН 17 СЕНТЯБРГА

КЎЧИРИЛАДИ

Ўйин кечқурун соат 7 да бошланади.

Дублёрлар учрашуви «Политотдел» колхози стадионида ўтказилади.

ЗАНГОРИ ЭКРАНДА

Тошкент телестудиясининг ҳафталик программаси

18 СЕНТЯБРЬ — ДУШАНБА

БИРИНЧИ ПРОГРАММА. 12.30— МОСКВА. 17.55 — ТОШКЕНТ. 18.00 — «Гулхан» журнали саҳифаларида. 18.25 — Шон-шуҳрат саҳифалари. 18.45 — Аму-Занг — янги канал. 19.10 — Ахборот. 19.30 — Ўн минут музика. 19.40 — Оламда нима гап?. 20.00 — Халқаро панорама (Москва). 20.30 — Ахборот. 20.50 — **Деярли ёмон эмас** (телефильм). 21.20 — Олимпиада қаҳрамонларини кутиб оламиз. 22.00 — «Вақт». 22.30 — Кулги кечаси. 23.30 — **Солдат фронтдан қайтди** (бадиий фильм). ИККИНЧИ ПРОГРАММА. 17.40 — МОСКВА. 17.45 — Янгиликлар. 17.50 — «Костёр». 18.20 — «Жасорат» (тележурнал). 18.50 — Шарқ ғалласи. 19.00 — Концерт. 19.45 — Александр Прокофьев поэзияси. 22.00 — Киноҳаваскор объективида. 20.30 — **Кутилмаган танишув** (бадиий фильм). 22.00 — Бухоро ип-газлама комбинати (Тошкент). 22.30 — Талабларга мувофиқ концерт. 23.00 — Телефильм. УЧИНЧИ ПРОГРАММА. 18.00 — ДУШАНБА ва МОСКВА кўрсатувлари.

19 СЕНТЯБРЬ — СЕШАНБА

БИРИНЧИ ПРОГРАММА. 12.30— МОСКВА. 17.55 — ТОШКЕНТ. 18.00 — Қўғирчоқ фильм. 18.10 — Концерт-очерк. 19.00 — Ахборот. 19.20 — Кино оламида. 20.40 — Шеърият мухлисларига. 21.00 — Ахборот. 21.20 — Ўн минут музика. 21.30 — Қишлоқ хўжалик билимлари телевизион халқ университети. 22.00 — «Вақт». 22.30 — Пахтакорлар учун концерт. 23.20 — **Аста секин портлаш** (бадиий фильм). ИККИНЧИ ПРОГРАММА. 11.00 — ТОШКЕНТ. Телеспектакль. 12.30 — Ўқув кўрсатувлари. 13.00 — **Осмон калити** (бадиий фильм). 17.50 — МОСКВА. 22.00 — ТОШКЕНТ. Врач маслаҳати. 22.20 — Реклама ва эълонлар. 22.30 — Концерт. УЧИНЧИ ПРОГРАММА. 19.00 — ТОШКЕНТ. Ўқув кўрсатувлари. 20.50 — Тошкент янгиликлари. 21.00 — Фильм-концерт. 22.00 — **Бой ила хизматчи** (бадиий фильм).

20 СЕНТЯБРЬ — ЧОРШАНБА

БИРИНЧИ ПРОГРАММА. 12.30 — МОСКВА. 17.55 — ТОШКЕНТ. 18.00 — Қўғирчоқ фильм. 18.20 — Ҳур республикалар бузилмас иттифоқи. **Доғистон АССР** (Москва). 18.50 — Ахборот. 19.10 — Кинокўрсатув. 20.10 — Ўн минут музика. 20.20 — Ахборот. 20.40 — Концерт. 22.00 — «Вақт». 22.30 — Пахта далалари қаҳрамонларига шон-шарафлар. 22.50 — **Ўзимизникилардан бири** (бадиий фильм). ИККИНЧИ ПРОГРАММА. 17.40 — МОСКВА. 17.45 — Янгиликлар. 17.50 — Ўқувчилар учун кўрсатув. 18.20 — Ҳужжатли фильм. 18.50 — МОСКВА. Шарқ ғалласи. 19.00 — Безаклар. 19.40 — Концерт. 20.00 — «Правда» газетаси сиёсий шарҳловчиси Ю. А. Жуков телетомошабинлар саволларига жавоб беради. 20.30 — **Тинч Одесса** (бадиий фильм). 22.00 — ТОШКЕНТ. 22.30 — МОСКВА. УЧИНЧИ ПРОГРАММА. 19.00 — ТОШКЕНТ. Ўқув кўрсатувлари. 20.20 — Фильм концерт. 21.15 — Тошкент янгиликлари. 21.25 — **Анничка** (бадиий фильм).

21 СЕНТЯБРЬ — ПАЙШАНБА

БИРИНЧИ ПРОГРАММА. 12.30 — МОСКВА. 17.55 — ТОШКЕНТ. 18.00 — Санъат гунчалари. 18.40 — Ахборот. 18.55 — Музикали кўрсатув. 19.40 — Ахборот. 20.00 — Миллионлар ленинча университети (Москва). 20.30 — ОЛМАОТА, ФРУНЗЕ ва ТОШКЕНТ телестудияларининг бўйламаси. 21.30 — Дўстлик мушоираси. 22.00 — «Вақт». 22.30 — Пахта терими илғорларига қизил байроқлар. 22.50 — Концерт. 23.30 — МОСКВА. **Футбол: ЦСКА — «СПАРТАК»** (2 тайм). ИККИНЧИ ПРОГРАММА. 11.30 — ТОШКЕНТ. Ўқув кўрсатувлари. 13.00 — **Ҳасан аравакаш** (бадиий фильм). 17.30 — МОСКВА. 17.35 — Янгиликлар. 17.40 — Ўқувчилар учун кўрсатув. 18.25 — Балет артистларининг концерти. 19.00 — Илмий-оммабоп фильмлар. 20.00 — Кутубхонадан репортаж (Тошкент). 20.30 — Телефильм. 20.40 — **Чегарадаги отишув** (бадиий фильм). 22.00 — ТОШКЕНТ. 22.30 — МОСКВА. **Футбол: ЦСКА — «СПАРТАК»** (1-тайм). 23.30 — ТОШКЕНТ. **Лўли** (бадиий фильм). УЧИНЧИ ПРОГРАММА. 19.00 — ТОШКЕНТ. Ўқув кўрсатувлари. 20.00 — Тошкент янгиликлари. 20.10 — Ҳужжатли фильм. 21.00 — Қирғиз музикаси. 21.40 — Телефильм.

22 СЕНТЯБРЬ — ЖУМА

БИРИНЧИ ПРОГРАММА. 12.30 — МОСКВА. 17.55 — ТОШКЕНТ. 18.00 — Қўғирчоқ фильм. 18.10 — Ахборот. 18.25 — **«Бўстон».** 19.40 — Ахборот. 20.00 — МОСКВА. Ҳур республикалар бузилмас Иттифоқи. **Латвия ССР.** 22.00 — «Вақт». 22.30 — **Хоккей: СССР — КАНАДА.** ИККИНЧИ ПРОГРАММА. 17.35 МОСКВА. 17.40 — Янгиликлар. 17.45 — Қўғирчоқ фильм. 18.05— Ўқувчилар учун кўрсатув. 18.50— Шарқ ғалласи. 19.00 — **Юбилей** (телефильм). 20.00 — ТОШКЕНТ. Мардлик-мангулик. 20.40 — Кинопублицист экрани. 21.40 — Пахта далаларидан дараклар. 22.00 — Концерт. 22.40 — **Қорли ўлка садоси** (бадиий фильм). УЧИНЧИ ПРОГРАММА. 20.00 — ТОШКЕНТ. 20.10 — Фильм-концерт. 20.55 — **Қасос** (бадиий фильмнинг 1-2 сериялари).

23 СЕНТЯБРЬ — ШАНБА

БИРИНЧИ ПРОГРАММА. 9.55 — ТОШКЕНТ. 10.00 — Ҳужжатли фильм. 10.20 — Концерт. 11.00 — МОСКВА. 16.55 — ТОШКЕНТ. 17.00 — «Глобус». 17.30 — Қишлоқ ёшлари. 18.25 — Ахборот. 18.40 — Тўйларимиз ҳақида ўйларимиз. 19.40 — **Туғишгандан афзал** (бадиий фильм). 20.25 — Ахборот. 20.45 — **Оламга саёҳат.** 21.45 — Ўн минут музика. 22.00 — «Вақт». 22.30 — Пахта усталари минбари. 22.50 — Концерт. 23.30 — **Маҳаллада дув-дув гап** (бадиий фильм). ИККИНЧИ ПРОГРАММА. 10.00 — ТОШКЕНТ. **Пушчик Прагага боради** (бадиий фильм). 11.30 — Ўқув кўрсатувлари. 13.00 — Телеспектакль. 16.55 — МОСКВА. 22.00 — ТОШКЕНТ. 22.30 — МОСКВА. УЧИНЧИ ПРОГРАММА. 18.00 — ДУШАНБА кўрсатувлари.

24 СЕНТЯБРЬ — ЯКШАНБА

БИРИНЧИ ПРОГРАММА. 9.25 — ТОШКЕНТ. 9.30 — Ўйлаб топ? 10.10 — Телефильм. 11.00 — МОСКВА. 16.35 — ТОШКЕНТ. 16.40 — Киновикторина. 17.25 — Ахборот. 17.40 — Бугун машинасозлар куни. 18.05 — Концерт. 18.35 — Ёзувчи Асқад Муҳторнинг ижодий ўйлари. 19.10 — Ахборот. 19.30 — Ўн минут музика. 19.40 — Пахта далаларидан дараклар. 20.00 — **Марҳабо, талантлар** (Самарқанд области). 22.30 — МОСКВА. 23.00 — **Хоккей: СССР — КАНАДА.** ИККИНЧИ ПРОГРАММА. 9.30 — ТОШКЕНТ. Ўқув кўрсатувлари. 11.20 — Болалар бадиий ҳаваскорлик коллективининг концерти. 16.35 — МОСКВА. 22.30 — ТОШКЕНТ. 23.20 — **«Ы» операцияси ёки Шурикнинг бошқа саргузаштлари** (бадиий фильм). УЧИНЧИ ПРОГРАММА. 17.50 — ФРУНЗЕ кўрсатувлари.

РЕСПУБЛИКА «УЗГЛАВХИМСНАБСБЫТ» БАЗАСИ

ўзининг ҳамма истеъмолчиларига

1 ОКТЯБРДАН 15 ОКТЯБРГАЧА инвентаризация ўтказилишини

БИЛДИРАДИ

Корхона ва ташкилотлардан ўз фондларидаги маҳсулотларни тезда олишларини сўрайди.

Ўзбекистон ССР Фанлар академиясининг Навоий номидаги Давлат адабиёт музейи коллективи музейнинг оммавий бўлим бошлиғи филология фанлари кандидати М. Муродовга отаси

Муродулла ЗИЁДОВнинг

вафот этганлиги муносабати билан чуқур таъзия билдиради.

Ўзбекистон КП Марказий Комитети аппарати ва Ишлар бошқармасининг партбюро ва маҳаллий комитетлари фан ва ўқув юртлари бўлимининг инструктори А. Абдуллаевга отаси

Абдулла РАСУЛОВнинг

вафот этганлиги муносабати билан чуқур таъзия билдирадилар.

БИЗНИНГ АДРЕС: 700.000, ГСП, Тошкент, «Правда Востока» кўчаси, № 26 ◆ ТЕЛЕФОНЛАР эълонлар — 338142, коммутатор — 330249 дан 330258 гача ◆ Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети нашриётининг босмахонаси. Тошкент шаҳри. ◆ ИНДЕКС 64697. Р. 02579. Б. — 218.